

Dette værk er downloadet fra **Danskernes Historie Online**

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprover

paa

Herlufsholm

i Juni og Juli 1917.

Indbydelsesskrift
til
de offentlige
Afgangs- og Aarsprøver
paa
Herlufsholm
i Juni og Juli 1917.

Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten
i Skoleaaret 1916—17.

Næstved.

„Næstved Avis“s Bogtrykkeri.
1917.

Efterretninger

om

Herlufsholm Skole og Opdragelsesanstalt

fra Juni 1916 til Juni 1917.

Eksaminer.

Den skriftlige Del af Studentereksamen og Mellem-skoleeksamen afholdtes i Dagene den 29. Maj—3. Juni. Den mundtlige Del af Studentereksamen afholdtes fra 16. til 30. Juni og af Mellem-skoleeksamen fra 17. Juni til 6. Juli. Opgaverne ved den skriftlige Prøve var følgende:

A. Studentereksamen.

Dansk Stil:

Begivenhederne i Danmark i 1807 og deres Følger. *Eller*: Fortæl om nogle græske Oldtidslevninger fra Bygningskunstens og (eller) Billedkunstens Historie. *Eller*: Er der Grund til at prise „de gode Dage“ paa vor egen Tids Bekostning?

Latinisk Version:

Nobile amicitiae exemplum.

Eudamidas quidam erat Corinthius, vir honestus, qui in summa paupertate cum matre anu et filia jam nuptiis matura vivebat; sed cum duobus viris, qui magnis divitiis florebant, Aretæo, qui et ipse Corinthius fuit, et Charixeno Sicyonio, inde ab juventute intima amicitia conjunctus fuerat. Hic Eudamidas, cum moreretur, testamentum reliquit, quod plerisque sine dubio valde ridiculum videbitur; neque tamen dubitamus, quin viri boni et qui magni amicitiam aestiment ac de primo illius præmio certent, aliter de hac re judicaturi sint. Scriptum enim in illo testamento erat: „Alteri amicorum meorum, Aretæo, matrem meam alendam relinquo curandamque illius senectutem; alteri

vero, Charixeno, filiam meam *collocandam*¹⁾ dote, quam maximam dare ex re sua familiari poterit. Si vero alterutri illorum interea aliquid *humanitus*²⁾ acciderit, etiam illius partem alter habeat.“ Apertis testamenti tabulis cum hæc lecta essent, auditentes, qui paupertatem quidem Eudamidæ nossent, amicitiam vero, quam cum illis viris habuerat, ignorarent, pro ludo rem habebant, neque erat quisquam, quin ridens abiret; „egregiam scilicet hereditatem,“ inquiebant, „Aretæus et Charixenus, beati illi, accipient, si quidem pecuniam solvent Eudamidæ et, viventes ipsi, mortuum hominem heredem habebunt.“ At heredes, quibus relicta hæc fuerant, cum audissent, statim venerunt seque hereditatem ex tabulis adire professi sunt. Accidit autem, ut Charixenus quinque solis diebus Eudamidæ superstes moreretur; quo facto Aretæus, optimus heredum, non sua modo sed etiam illius parte accepta, et matrem aluit Eudamidæ et filiam eius collocavit. Nam de quinque, quæ habebat, talentis duo filiæ suæ, duo autem amici filiæ in dotem tribuens nuptias utriusque eodem die celebravit.

Engelsk Stil (Hovedfag):

En ødelagt Gaade.³⁾

Nogle Herrer, som hver Dag spiste til Middag sammen, plejede at fortælle hinanden morsomme Anekdoter og Gaader ved Bordet. Der var iblandt dem en Hr. A., som altid morede sig meget og lo højere end alle de andre, men som sjældent fortalte noget selv. Da han blev *drillet for*⁴⁾ det, bestemte han en Dag, at næste Dag vilde han ogsaa have noget at fortælle, og han spurgte derfor en af Opvarterne, om han kendte nogle gode Gaader. Opvarteren sagde, at det gjorde han, og fortalte blandt andre følgende, som han specielt anbefalede: „Det er min Faders Barn og min Moders Barn, og dog er det hverken min Søster eller min Broder“, idet han, da Hr. A. forblev tavs, forklarede, at det var ham selv. Hr. A. var henrykt, og næste Dag ved Middagen udbrød han pludselig: „Nu har jeg en Gaade til Dem, mine Herrer.“ „Lad os høre,“ svarede de andre Gæster. „Det er min Faders Barn og min Moders Barn, men det er ikke min Broder, og det er ikke min Søster.“

---

1) *collocare*: „bortgifte“. 2) *humanitus*, Adverb., „paa menneskelig Vis“, o: „menneskeligt“. 3) A spoiled conundrum.

4) chaff about.

„Ja, saa maa det jo være Dem selv,“ sagde en af Selskabet.
 „Nej,“ sagde Hr. A., „det er galt. Kan ingen gætte det? Vel,
 det er (efter en Pavse) Opvarteren.“ Da alle brast ud i en
*skraldende*¹⁾ Latter, opdagede Hr. A. til sidst, at han havde
 baaret sig dumt ad, og at han gjorde bedst i ikke at fortælle
 flere af Opvarterens Gaader.

Engelsk Genfortælling (Hovedfag):

The man who was put under chloroform because he 'had a frog in his inside'.

Some months ago a man called to see a famous doctor. He was in a state of great distress and assured the doctor that he had got a frog in his inside. He had swallowed it in a glass of water a few weeks earlier, he said; it was very small then, but now it had grown to an enormous size, and he was sure that it would be the death of him if he could not get rid of it.

In vain the doctor explained to him that the frog existed only in his own imagination; he grew furious at the idea, and said that the doctor was as ignorant and unkind as all the other doctors he had consulted. At last, to get rid of the man, who was evidently not in his right senses, the doctor said: "Very well, you may be right after all. At any rate, come here again at this time to-morrow, and we shall see what can be done".

He came at the appointed time, and the doctor told him that an operation would be necessary, to which he gladly consented. The doctor made him lie down on a sofa and put him under chloroform, and when he recovered consciousness the doctor was able to show him a very large and lively frog as the result of the 'operation'. The man was greatly delighted, and went away blessing the doctor for having saved his life.

Of course, no operation had been performed; the frog had been caught some hours earlier in the doctor's garden.

Tysk Stil (Bifag):

Kallun²⁾ og hvide Roer³⁾ paa Kong Frederik Wilhelm den Førstes Bord⁴⁾.

Kong Frederik Wilhelm den Første gik engang gennem

---

1) uproarious. 2) Kaldaune, f. 3) Rübe, f. 4) Tafel, f.

en snæver Gade i Potsdam og fik gennem en aaben *Gadedør*¹⁾ Øje paa et dækket Bord. „Hvad har Hun der?“ spurgte han Husmoderen. „Ak, Deres Majestæt,“ svarede denne Kongen, „det er kun en *simpel*²⁾ Ret, Kallun og hvide Roer.“ „Den Ret kender jeg ikke, jeg vil spise med.“ Det smagte Kongen udmærket, men særlig glædede det ham, at hele Maaltidet, der var beslægtet til to Personer, kun kostede to Groschen. Allerede den næste Morgen fik den kongelige Kok Befaling til at *servere*³⁾ denne Ret ved det kongelige Taffel. Frederik Wilhelm spiste med stor Appetit, mens Hoffolkene fandt Retten meget slet. Nu lod Kongen Kokken *fremlægge*⁴⁾ Regningen; den ulykkelige havde beregnet ti Daler for tyve Personer. Da blev Kongen rasende, pryglede højst egenhændigt med sin Stok Kokken ud ad Døren og strøg 9 Daler og 10 Groschen af Regningen.

Tysk Genfortælling (Bifag):

Der berühmte Sänger als Gast.

Ein bekannter Sänger folgte eines Abends einer Privat-einladung. Als er den Salon betrat, teilte ihm einer seiner Freunde mit, die Hausfrau, eine Baronin, beabsichtigte, ihn nach dem Essen zum Singen aufzufordern. Der Sänger näherte sich deshalb dem Piano unter dem Vorwand, sich einige Bilder, die über demselben hingen, genauer anzusehen, verschloss unbedeutend das Klavier und steckte den Schlüssel in die Tasche. Nach dem Essen, als sich die Gäste wieder im Salon versammelt hatten, trat die Dame des Hauses auf ihn zu und bat ihn, doch „eine Kleinigkeit zu singen“. „Mit Vergnügen, gnädige Frau“ versetzte der Sänger. Die Hausfrau wollte nun das Klavier öffnen und war sehr erstaunt, es verschlossen zu finden. Es wurde überall nach dem Schlüssel gesucht, aber selbstverständlich umsonst. Nun sprach man davon, das Schloss aufzubrechen, doch dazu konnte sich die Baronin nicht entschliessen. So ging der Abend dahin, und als der Sänger sich verabschiedete, liess er den Klavierschlüssel im Vorzimmer auf den Teppich fallen, wo man ihn am nächsten Morgen fand, zum grössten Erstaunen der Baronin, die sich nicht denken konnte, wie er dorthin gekommen war.

---

¹⁾ Haustür. ²⁾ einfach. ³⁾ auftragen. ⁴⁾ vorlegen.

Matematiske Opgaver:

I.

1. Bevis, at Arealet af en Trekants Projektion paa en plan Flade er lig med Trekantens Areal Gange cosinus til de to Planers Toplansvinkel.
2. Vis, at Ligningen

$$x^4 - 4x^3 + 14x^2 - 20x + 25 = 0$$
 har 2 Dobbeltrodder, og find disse.
3. Find det geometriske Sted for Centret i den omskrevne Cirkel til en Trekant, hvis Sider er Asymptoterne og en vilkaarlig Tangent til en given Hyperbel.

II.

(For Dimittender, der har læst Infinitesimalregning.)

1. Der er givet et Punkt af en Ellipse samt dens ene Brændpunkt og tilsvarende Ledelinie. Konstruer Ellipsens Centrum.
2. En Kugle er indskrevet i en 6-sidet Pyramidestub, der har regulære Endeflader og kongruente Sideflader, og hvis Rumfang er n Gange Kuglens. Beregn Sidefladernes Vinkler med den største Endeflade, naar $n = \frac{7\sqrt{3}}{\pi}$.
3. Find Arealet af den plane Figur, der er begrænset af X -aksen, Linien $x = a$ og Kurven

$$y = \frac{x}{(1+x^2)^2}$$

Specielt $a = \infty$.

B. Mellemskoleeksamen.

Dansk Stil:

Fortæl om Mælken og dens Anvendelse.

Dansk Genfortælling:

Risdyrkning i Bagindien.

(Hvorledes Risen dyrkes, høstes, tærskes og sælges.)

Bagindiens vigtigste Landbrugsprodukt er Ris, som ikke

blot er Indbyggernes Hovednæringsmiddel, men ogsaa Landets betydeligste Udførselsartikel.

Risen dyrkes udelukkende i de store Floddale. Jorden faar ikke nogen videre omhyggelig Behandling, da man kun har meget tarvelige Redskaber; men det er heller ikke nødvendigt her, hvor Jordbunden i sig selv er saa frugtbar. I Slutningen af Regntiden, i September Maaned, spændes der et Par Okser for den simple Træplov, og baade de og Manden, som styrer Ploven, maa vade i Vand til Knæene. Naar Jorden er pløjet, plantes Risen ud i lange Rækker, og den vokser hurtigt op ved Fugtighedens og Varmens fælles Indvirkning.

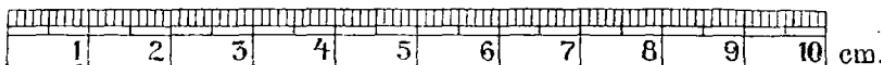
Efter omrent tre Maaneders Forløb er Risen allerede moden, og nu begynder Indhøstningen. Mænd og Kvinder vandrer travit frem og tilbage mellem Rækkerne og skærer Risen af med lange, krumme Knive. Den føres saa i smaa Knipper bort fra sit fugtige Voksested og udbredes til Tørring paa solbeskinnede Skrænter.

Nu er den færdig til at føres hen til Tærskipladserne; men Tærskningen foregaar rigtignok paa en helt anden Maade, end Tærskningen af Korn her i Danmark. Efter at have bredt Risen ud i tynde Lag lader man nemlig Okserne trampe saa længe paa dem, til alle de modne Kerner er faldet af. Naar dette er sket, fejes Riskornene sammen, renses og fyldes i Sække, hvorefter disse ad Floderne føres ned til de større Kystbyer. Her ligger der i Rishøstens Tid Skibe i Hundredevis for Anker, indtil de fuldstandede med det vigtige Næringsmiddel drager bort til Alverdens Lande.

Der dyrkes ogsaa Ris paa Posletten i Norditalien, i de varmere Egne af de nordamerikanske Fristater og i flere andre Lande; men ingen Steder i Verden spiller Risdyrkningen en saadan Rolle for Befolkningen som i Bagindien.

Matematik:

1. Konstruer en Trekant ABC saaledes, at Siden $AB = 7$ cm, $\angle A$'s Halveringslinie $AD = 5$ cm, og $\angle ADC = 75^\circ$.

2. Find Siderne i en retvinklet Trekant, hvis Hypotenuse er 9 cm større end den ene Katete og 32 cm større end den anden. Beregn dernæst Medianerne til Kateterne, udtrykte i cm med 1 Decimal.

Regning:

- Naar 420 kg kan befordes 45 km for 1 Kr. 89 Øre, hvor meget bliver det da for 100 kg pr. km, og til hvilken Pris kan man faa 4200 kg befordret, naar $\frac{5}{12}$ deraf skal sendes 72 km, $\frac{1}{4}$ deraf 56 km og Resten 48 km?
- En Haandværksmester skal udføre et Arbejde; han beregner, at Materialet vil koste 5200 Kr., og at Arbejdslønnen vil blive 2758 Kr., hvorefter han tillægger 14 pCt. som sin personlige Fortjeneste.

Hvor meget maa han forlange for Arbejdet, idet Summen afrundes til det nærmeste Antal hele Kroner?

Arbejdet lader han udføre af 6 Svende, som arbejder i 82 Dage for en Dagløn af 5,50 Kr., og af 4 Lærlinge, som arbejder i 74 Dage for en Dagløn af 75 Øre. Under Udførelsen af Arbejdet viser det sig, at han sparer $\frac{1}{18}$ af Materialet, men samtidig er Prisen paa dette steget 7 pCt.

Hvor store bliver hans samlede Udgifter, og hvor mange pCt. tjener han, naar han faar den forlangte Sum?

I Bedømmelsen deltog følgende af Undervisningsinspektøren beskikkede Censorer: Ved Studentereksamten: Overlærer *C. C. Christensen* (Naturfag), Adj. *Willumsen* (Matematik), fhv. Skolebestyrer *Mantzius* (Fransk), Adj. *Rathsach* (Engelsk), Adj. *Østergaard* (Græsk, Tysk, Latin), Adj. *V. Larsen* (Fysik); ved Mellemeskoleeksamen: Adj. *Willumsen* (Matematik), Adj. *Rathsach* (Engelsk), Adj. *Østergaard* (Latin, Tysk). De danske Stile bedømtes ved begge Eksaminer af Rektor, Frk. *Ingrid Jespersen*, de matematiske Opgaver og Regning af Rektor, Prof. *Krüger*. Ved Studentereksamten bedømtes fremdeles de latinske Versioner af Prof. *Gertz*, de engelske

Stile af Rektor *G. Bruun* og de tyske Stile af Adjunkt,
Dr. *Mortensen*.

Til Studentereksamen, ved hvilken der holdtes mundtlig Prøve i alle Fag undtagen Naturlære paa de sproglige Linier, indstillede sig 9 Disciple, 3 af hver Retning. Udfaldet ses af følgende Lister (E = Eksamenskarakteren, A = Aarskarakteren):

Studentereksamensrapport

Den klassisk-sproglige Linie.											
	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Dansk
Hugo Lorenz Jensen	E	2	E	4	E	4	E	4	E	4	E
Birger Thomas Vilh. Dons Møller	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Erik Schrader	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Den ny-sproglige Linie.											
	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Skriftlig Tysk	Mundtlig Tysk	Skriftlig Fransk	Mundtlig Latin	Skriftlig Latin
Otto Rathsack	E	A E	E	A E	E	A E	A E	A E	E	A E	A E
Christian Dittl. Fr. Reventlow	3	4	2	4	4	4	3	4	2	4	3
Erik Peter Vinther	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5
Den matematisk-naturvidenskabelige Linie.											
	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk	Fransk	Historie	Olddids-kundskab	Geografi og Naturh., Fysik m.	Astronomi	Kemi	Skriftlig Matematik	Mundtlig Matematik
Børge Hakon Dan	E	A E	A E	A E	A E	A E	A E	A E	E	A E	A E
Erik Holtved	5	5	4	5	4	4	5	5	5	2	4
Johannes August Jørgensen	6	5	6	5	6	5	6	5	5	4	5
	4	5	4	5	3	6	6	5	5	5	5

Til Mellemkoleeksamen, ved hvilken der holdtes mundtlig Prøve i alle Fag, indstillede sig 22 Disciple, der bestod med følgende Resultater:

Knud Aarup 5,18; Haagen Wahl Asmussen 4,86; Luja Balslev 5,50; Westv Beckett 4,54; Ejvind Bjørn 5,64; Kaj Eide 4,96; Tage v. Ellbrecht 4,54; Hilmor Fensbøl 4,54; Svend Hansen 4,75; Carl Haxthausen 4,46; Erik Hedemann 4,07; Erling Jantzen 4,57; Erik Krarup 4,39; Erik Lassen 5,46; Otto Lawaetz 5,46; Ove Lunn 3,54; Erik Mikkelsen 4,46; Frits Mynster 4,82; Ebbe de Neergaard 5,21; Andreas Rohde 4,04; Helge Rosenørn 4,68; Ejvind Wegener 4,64.

Over Skolens øvrige Klasser afholdtes der skriftlig og mundtlig Aarsprøve i Dagene fra 24. Juni til 6. Juli.

Lærerpersonalet.

Ved Skoleaarets Afslutning d. 7. Juli tog Rektor, Professor *O. F. Bache* Afsked med den Skole, hvorfra han selv var udgaet, og som han havde styret i 24 Aar. Ved en Højtidelighed paa Festsalen d. 22. August indsattes den nye Rektor, *J. H. Krarup*, i sit Embede af Skolens Forstander, Hs. Exc. Geheimkonfererensraad, Lensbaron *Reedtz-Thott*.

Siden d. 17. Marts har Adjunkt *Vinterberg* maattet opholde sig i København for at gennemgaa en Kur for en Halslidelse. Hans Timer besørges af stud. mag. *Mogens Wied*, medens hans Ugeinspektion er overtaget af Kolleger.

Fra 1. Maj konstitueredes Adj. *Willesen* som Adjunkt ved Statsskolen i Randers. Som Vikarer for ham antoges Fru *A. Larsen* og Lærer *L. P. Larsen*; hans Inspektion fordeles mellem flere af Skolens Lærere.

Den ugentlige Inspektion har været besørget af Overlærer *Hammershaimb* og Adjunkterne *Ferdinand, Willesen, Vinterberg* og *Fischer*. Hr. *Fischer* har haft Tilsyn med den øverste, Hr. *Willesen* med den mellemste og Hr. *Holdt* med den nederste Sovesal. Paa Musæumsbygningen, hvor VII Klasse bor, fører Adjunkt *Bang* Tilsynet.

Disciplene:

Ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift talte Skolen 107 Disciple. Af disse afgik 9 som Studenter (se den foranstaende Liste); 3 andre udgik ved Skoleaarets Slutning, nemlig A. Riis af V Kl., H. Fensbøl og S. Hansen af IV Kl.

Ved det nye Skoleaars Begyndelse kom 19 nye Disciple til, 1 i V, 4 i III, 2 i II og 12 i I Klasse. Skolen talte saaledes 114 Disciple, af hvilke i Aarets Løb 3 er udgaaede, nemlig K. Storm-Nielsen af VI Kl., G. Krarup og K. Eide af V Kl. 1 Discipel, H. Mørch i IV Kl., er skolesøgende.

I den følgende Fortegnelse er Disciplene ordnet klassevis efter Bogstavorden. Faderens Stilling og Hjemsted er angivet i Parentes; de nyoptagne Disciple er betegnede med *. De tre Linier i V, VI og VII Klasse (svarende til 1ste, 2den og 3die Gymnasiekklasse) betegnes ved (ks), (ns) og (mn), henholdsvis for den klassisk-sproglige, den nysproglige og den matematisk-naturvidenskabelige Linie.

VII Klasse.

1. Erik Aarup (Købmand A., Næstved), f. 27. Jan. 1898 (ns).
2. Tage Andersen (Fabrikant A., Horsens), f. 4. Marts 1899 (mn).
3. Erik C. Boas (Købmand B., Stubbekøbing), f. 29. Oktbr. 1899 (mn).
4. C. Holten F. Castenschiold (Telegrafist C., Gøteborg), f. 6. Marts 1899 (ns).
5. Wilhelm S. Christens (Apoteker C., Næstved), f. 23. Marts 1899 (mn).
6. Erik Damgaard (Sagfører D., Haslev), f. 22. Juli 1898 (ks).
7. Kai H. Hastrup (Godsforvalter H., Ourupgaard, Nykøbing F.), f. 15. April 1899 (mn).
8. Tage Helms (Overlæge H., Sanatoriet ved Nakkebølle Fjord, Pejrup), f. 12. Febr. 1898 (mn).
9. Kristian Jensen (Gaardejer J., Allerslev), f. 14. Jan. 1899 (ks).
10. Hans Emil M. Klem (Tandlæge K., Rudkøbing), f. 8. April 1900 (ns).
11. Kaj B. Larsen (Ingeniør L., København), f. 23. Novbr 1899 (mn).
12. F. Anton Milo (Læge M., Anholt), f. 25. April 1899 (ns).
13. Aage Nyeborg (flv. Sognepræst N., København), f. 1. Septbr. 1899 (mn).
14. Venzel S. E. Ollendorff (Forpagter O., Marienhøj, Storehedinge), f. 28. Novbr. 1898 (ns).
15. Niels E. Stage (Sognepræst S., Kullerup, Lamdrup), f. 19. Maj 1898 (ks).
16. Tage Stensler (afd. Forpagter S., Petersminde, Olstrup), f. 15. Maj 1899 (mn).

17. Hilmar A. Ødum (Lærer Ø., Næstved), f. 26. Jan. 1900 (mn).

VI Klasse.

1. Niels K. Baden (Førstelærer B., Glumsø), f. 24. Jan. 1900 (ns).
2. Lejf E. F. N. Berg (Redaktør B., København), f. 20. Jan. 1900 (ns).
3. Tage J. Brammer (kgl. Skovrider B., Klampenborg), f. 12. Aug. 1899 (mn).
4. Knud Holtved (Postmester H., Humble), f. 10. Aug. 1901 (mn).
5. Georg H. Jerichow (Godsinspektør J., Gram Slot, Gramby, Slesvig), f. 12. Juli 1899 (mn).
6. Christian C. Jørgensen (afd. Købmand J., Nakskov), f. 31. Aug. 1900 (mn).
7. Herman J. Milo (Broder til Nr. 12 i VII), f. 24. Jan. 1901 (mn).
8. Jørgen Mygind (afd. Premierlöjtnant M., København), f. 15. Juli 1900 (mn).
9. Ejner Rischel (Driftsbestyrer R., Kallehave), f. 15. Aug. 1900 (mn).
10. Knud N. Schjørring (Borgmester S., Nykøbing S.), f. 13. Okibr. 1900 (ns).
11. Poul Sørensen (Skovfoged S., Moseby, Horbelev), f. 19. Oktbr. 1899 (mn).

V Klasse.

1. Knud Aarup (Broder til Nr. 1 i VII), f. 24. Decbr. 1901 (ks).
2. Haagen Wahl Asmussen (Grosserer A., Ottawa, Canada), f. 2. Septbr. 1901 (ns).
3. Luja A. Balslev (Sognepræst B., Kvæslemark), f. 9. Aug. 1901 (mn).

4. Westy Beckett (Musæumsdirektør, Dr. phil. B., Gentofte), f. 19. Juni 1901 (ks).
5. M. Eyvind Q. Bjørn (Marinemaler B., New York), f. 28. Jan. 1902 (mn).
6. Tage v. Ellbrecht (Kontorchef v. E., København), f. 24. Oktbr. 1901 (mn).
7. Carl M. T. Haxthausen (Forstassistent, Baron H., Dragbyhus, Jægerspris), f. 25. Septbr. 1901 (mn).
8. Erling J. Jantzen (afd. cand. jur. J., Gentofte), f. 21. Maj 1900 (mn).
9. Erik S. Kratup (Amtsfuldmægtig K., Lille Næstved), f. 28. April 1901 (ns).
10. Erik Lassen (Provst L., Vejlø, Næstved), f. 1. Oktbr. 1901 (ks).
11. F. Otto V. Lawaetz (Forpagter L., Holmegaard, Olstrup), f. 20. Marts 1901 (mn).
12. Frits G. G. Mynster (Sognepræst M., Marvede, Hyllinge), f. 20. Oktbr. 1901 (ks).
13. Ebbe de Neergaard (Oberstløjtnant de N., København), f. 30. Marts 1901 (ns).
14. Andreas P. Rohde (Direktør R., Kallundborg), f. 31. Aug. 1901 (mn).
15. Helge Rosenørn (Intendant R., København), f. 24. Febr., 1901 (ns).

IV Klasse.

1. Bjørn Bird (Ingeniør B., Calera, Chile), f. 5. Marts 1903.
2. Vagn Erik Brammer (Broder til Nr. 3 i VI), f. 4. Oktbr. 1902.
3. Knud J. M. Glente (Læge G., Glostrup), f. 3. Jan. 1903.
4. Knud B. Gottlieb (Postmester G., Nakskov), f. 15. Juni 1901.

5. K. Preben J. Gøth (Urmager G., Skjelskør), f. 5. Juli 1902.
6. Erik M. Hedemann (Oberstløjtnant H., Næstved), f. 4. Marts 1901.
7. H. Jørgen W. Jensen (Direktør J., Hobro), f. 18. Febr. 1902.
8. Peter A. Jerichow (Broder til Nr. 5 i VI), f. 20. April 1901.
9. Carsten F. Jespersen (Klosterforvalter J., Vemmetofte), f. 10. Juni 1902.
10. Knud F. Jungersten (afd. Læge J., Næstved), f. 5. Aug. 1902.
11. Otto Kirstein (Læge K., København), f. 27. Septbr. 1901.
12. Ove P. J. Lunn (Ingeniør L., Hegnsholt, Fredensborg), f. 18. Juli 1901.
13. Erik V. Mikkelsen (afd. Mægler M., Næstved), f. 12. Oktbr. 1901.
14. Helmer Mørch (Overlærer M., Herlufsholm), f. 5. April 1902.
15. J. Christian S. P. S. Nandrup (Konsul N., Næstved), f. 1. Juli 1902.
16. Emil A. Olsen (Maskinmester O., Næstved), f. 26. Marts 1902.
17. Kai W. F. Poulsen (Godsforvalter P., Godthaab, Faxe), f. 26. Septbr. 1901.
18. Henrik N. Rosenvinge (Fabrikant R., København), f. 23. Oktbr. 1901.
19. Mogens J. Schaumburg-Müller (Læge S.-M., Køge), f. 13. Maj 1902.
20. Kai Stage (Broder til Nr. 15 i VII), f. 29. April 1902.
21. Christian B. Velschou (Godsforvalter V., Corsemitze, Egebjerg), f. 27. Febr. 1902.

22. Ejvind V. J. Wegener (Forretningsfører W., København), f. 9. Decbr. 1901.

III Klasse.

- 1*. Kay B. Ahrentechn (Sognepræst A., Skjæve, Dybvad), f. 28. April 1903.
- 2*. Thomas Beckett (Broder til Nr. 4 i V), f. 10. Jan. 1903.
3. Caspar Christiansen (Klosterlæge C., Vemmetofte), f. 5. Aug. 1903.
- 4*. Mogens V. Cruse (Sygehulslæge C., Stege), f. 23. April 1904.
5. Steen A. Frølich Nielsen (Bankdirektør F. N., Køge), f. 30. April 1903.
6. Viggo A. M. Glente (Broder til Nr. 3 i IV), f. 2. Juni 1904.
7. Lejf I. Hånsen (Sognepræst H., Testrup, Haslev), f. 20. Marts 1903.
- 8*. Kaj V. Hoffmann (Underdirektør, Kaptajn H., Frederiksværk), f. 13. Marts 1903.
9. Eyvind A. Ibsen (Direktør I., Næstved), f. 27. Aug. 1902.
10. Knud J. Jensenius (Godsforvalter J., Glumsø), f. 1. Febr. 1903.
11. Mogens E. Kirstein (Broder til Nr. 11 i IV), f. 26. Decbr. 1902.
12. C. F. Mogens Lerche (Købmand L., Slagelse), f. 31. Marts 1903.
13. Edvard Møller (Ingeniør M., København), f. 10. Oktbr. 1902.
14. S. Jørgen Ove-Petersen (afd. Distriktslæge O.-P., Ringsted), f. 16. Juni 1902.

15. Axel Rischel (Broder til Nr. 9 i VI), f. 6. Aug. 1903.
16. Lejf B. K. Rosenthal (Professor R., København), f. 19. Septbr. 1902.
17. Gustav O'H. Schultz (Borgmester S., Stubbekøbing), f. 19. April 1902.
18. August V. Wille (Læge W., Semarang, Java), f. 27. Juli 1901.
19. Knud Østerbye (Læge Ø., Frederiksværk), f. 20. Decbr. 1902.

II Klasse.

1. Poul M. L. V. Brenøe (afd. Grosserer B., København), f. 16. Oktbr. 1902.
2. Hakon Christens (Broder til Nr. 5 i VII), f. 9. Maj 1903.
3. Thorkil Dam (afd. Overretssagfører D., Aalborg), f. 3. Marts 1904.
4. Jørgen C. B. Dreyer (Postmester D., Faaborg), f. 28. Septbr. 1903.
5. Kjeld C. Hage (Overlæge H., Næstved), f. 30. Jan. 1905.
6. Karl Ole E. Hansen (Sagfører H., Skjelskør), f. 1. Novbr. 1904.
7. Erik R. Henningsen (afd. Etatsraad H., København), f. 21. Oktbr. 1903.
8. Preben R. Henningsen (Broder Nr. 7), f. 27. Oktbr. 1904.
9. Knud H. C. Jensen (Broder til Nr. 7 i IV), f. 18. Aug. 1904.
10. Johan Gotfred S. Krarup (Broder til Nr. 9 i V), f. 10. Maj 1904.

11. Otto C. Lacoppidan (Forpagter L., Strandegaard, Vindbyholt), f. 9. Novbr. 1903.
12. Ole Lausen (Købmand L., Nykøbing S.), f. 27. Febr. 1904.
- 13*. Jørgen T. B. Münter (afd. Kaptajn M., København), f. 19. Novbr. 1904.
14. Christian Riis (Tandlæge R., Hobro), f. 14. Febr. 1904.
- 15*. Hans Jørgen Schebye (Adoptivf. fhv. Overlærer Skeby, København), f. 27. Novbr. 1904.

I Klasse.

- 1*. Wilhelm F. Ahlefeldt-Laurvigen (Forpagter, Greve A.-L., Bellinge, Egebjerg), f. 12. Decbr. 1904.
- 2*. Arne D. Barfred (Grosserer B., Hull), f. 22. April 1906.
- 3*. Gustav Bjørn-Jensen (Apoteker B.-J., Løgstør), f. 5. Oktbr. 1904.
- 4*. Poul H. K. Diderichsen (Borgmester D., Næstved), f. 16. Aug. 1905.
- 5*. C. Ejnar Friderichsen (Godsejer F., Høvængegaard, Nysted), f. 22. Septbr. 1905.
- 6*. Aage S. M. Glente (Broder til Nr. 3 i IV), f. 29. Aug. 1905.
- 7*. Poul Hage (Broder til Nr. 5 i II), f. 16. Marts 1906.
- 8*. Christian Kier (Overlæge K., Nykøbing F.), f. 19. Decbr. 1904.
- 9*. Poul Christian Larsen (afd. Højesteretsassessor L., København), f. 28. Marts 1906.
- 10*. Niels Erik Lawaetz (Broder til Nr. 11 i V), f. 19. Oktbr. 1905.

- 11*. Hans Egede K. Starck (Postmester S., Herlufmagle),
f. 21. Febr. 1905.
- 12*. Flemming G. B. Thorlacius (Læge T., København),
f. 28. Jan. 1905.
-

Det aarlige Kontingent for en Discipel paa Herlufsholm er i de 4 nederste Klasser 800 Kroner, i de 3 øverste 1000 Kr. Kontingentet er Vederlag for Undervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin (for saa vidt han behandles paa Herlufsholm). Som skolesøgende Disciple optages kun Sønner af Stiftelsens paa Herlufsholm boende Embedsmænd.

Anmeldelser om Aspiranter til de Pladser, der bliver ledige ved Slutningen af Skoleaaret, stiles til Stiftelsens Forstander, Gehejmekonferensraad, Lensbaron *Reedtz-Thott*, og indsendes til Rektor *Krastrup*, Herlufsholm pr. Næstved, inden Udgangen af Maj Maaned. Der maa deri opgives, hvad Aspiranten har læst, og hvilken Klasse han forberedes til. Daabs- og Vaccinationsattest samt Vidnesbyrd fra den Skole eller de Lærere, som hidtil har ledet Aspirantens Undervisning, indsendes sammen med Anmeldelsen. Til Vejledning ved Aspiranters Forberedelse udgiver Skolen i Oktober Maaned hvert Aar en Undervisningsplan for de lavere Klasser, der faas ved Henvendelse til Rektor; muntlige Oplysninger kan indhentes dels hos denne, dels hos Forstanderens Konsulent, Kontorchef i Undervisningsministeriet *Glahn*, Parallelvej 2, Klampenborg. Ny Disciple optages fortrinsvis i de to nederste Klasser. Optagelse finder ikke Sted i Løbet af Skoleaaret.

Udmeldelse maa altid tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori Disciplen skal forlade

Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden den 1ste i en Maaned, maa denne Maaneds Kontingent betales. Udmeldelse i Sommerferien bør altsaa tilstilles Rektor inden Juli Maaneds Udgang.

Undervisningen.

Herlufsholm Skole har alle Gymnasiets 3 Linier, derimod ingen Realklasse.

Den daglige Undervisningstid er ialt 7 Lektioner („Timer“) paa 40 Minutter, adskilte ved 3 Frikvarterer paa 10 og 2 paa 15 Minutter. De 4 Lektioner er om Formiddagen fra 8 til 11¹⁵, de 3 om Eftermiddagen fra 3³⁰ til 5⁵⁵.

Fag- og Timefordeling.

Fagene har været fordelt saaledes:

	Ugentlig
Rektor <i>Krarup</i> : Tysk i II og V ns, Latin i IV	16 Timer
Overlærer <i>Petersen</i> : Matematik i VI m og VII m, Fysik i V m, VI m og VII m	28 —
Overlærer <i>Jerntoft</i> : Gymnastik i alle Klasser, Latin i V ns.....	26 —
Overlærer <i>Hammershaimb</i> : Regning og Matematik i II, Fysik i II, III, IV, V s, VI s og VII s, Kemi i V m, VI m og VII m	23 —
Overlærer <i>Mørch</i> : Fransk i V, VI og VII, Tysk i VI ns og VII ns	25 —
Adjunkt <i>Gøtzsche</i> : Historie i I, III, V, VI og VII, Oldtidskundskab i V ns + m og VII ns + m, Skrivning i I, II og III ..	25 —

Adjunkt <i>Ferdinand</i> :	Naturfag i V, VI, og VII, Naturhistorie i I, II, III og IV, Geografi i IV, Sløjd i I, II og III....	Ugentlig. 32 Timer
Adjunkt <i>Michelsen</i> :	Dansk i V, Engelsk i I og VI, Græsk i VII, Geografi i I, II og III	30 —
Adjunkt <i>Bang</i> :	Latin i V ks, VII ks og VII ns, Græsk i V ks, Oldtidskundskab i VI ns + m.....	24 —
Adjunkt <i>Willesen</i> :	Regning og Matematik i I, III og IV, Matematik i V s, V m, VI s og VII s	31 —
Adjunkt <i>Vinterberg</i> :	Dansk i II og VII, En- gelsk i III, IV og VII, Latin i VI ns .	28 —
Adjunkt <i>Fischer</i> :	Dansk i VI, Tysk i III og IV, Engelsk i II og V.....	24 —
Adjunkt <i>Holdt</i> :	Religion i I, II, III og IV, Dansk i I, III og IV, Historie i II og IV	26 —
Organist <i>Wiig</i> :	Sang og Musik i alle Klasser	28 —
Sognepræst <i>Schamby</i> :	Religion i V, VI og VII	3 —
Tegnelærer <i>Essendrop</i> :	Tegning i I, II og III	7 —

	VII			VI			V			IV			III			II			I		
	ks	ns	mn	ns	mn	ks	ns	mn													
Religion	1	1	1	1	1	1	1	1		1			2		2		2				
Dansk	5	5	5	5	5	4	4	4		5			4		5		6				
Engelsk	2	5	2	5	2	2	5	2		4			4		4		6				
Tysk		4		6			5			5			5		5						
Fransk	5	5	5	5	5	5	5	5		2			3		2		3				
Historie	5	5	5	4	4	4	4	4		2			2		2		3				
Geografi		2	2	3	{ 1	3 }	2	2	3		2		2		2		3				
Naturhistorie		2	2	3	{ 1	3 }	2	2	3		2		2		2		3				
Latin	6	4		3		6	4			6											
Græsk		6				7															
Oldtidskundskab		1	1	1	1		1	1													
Matematik og Regning . . .	2	2	6	2	7	2	2	7		7			6		4		5				
Naturlære	1	1	7	2	7	2	2	8		2			2		3						
Skrivning													1		1		2				
Tegning													2		3		2				
Sløjd													2		2		3				
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2					2		2		2				
Gymnastik	5	5	5	5	5	5	5	5		5			5		5		5				
	42	42	42	42	42	42	42	42		41			42		42		42				

Aarets Arbejde.

Oversigt

over Skolens Arbejde fra August 1916 til Juli 1917.

Religion.

VII Kl. (*Schamby.*) Gennemgaaet 1. Corinth.-Brev og derunder haft Lejlighed til at behandle Hovedstykkerne i den kristne Morallære. Tidsbilleder og Personligheder fra nyere og næste Tids Kirkehistorie.

VI Kl. (*Schamby.*) Kirkelige Stormænd i Oldtid og Middelalder. Gennemgaaet Filippi-Brevet. Lidt om dansk Salmedigtning.

V Kl. (*Schamby.*) 3die Trosartikel. Orientering ang. Folkekirken og de mindre kristne Samfund i Danmark. Udvalgte Stykker af Johannes-Evangeliet.

IV Kl. (*Holdt.*) Gennemgaaet nogle Afsnit af Ricard: Lær os at bede. Om Jesu Opstandelse og vor Opstandelse (eft. Skovgaard-Petersen).

III Kl. (*Holdt.*) Martensen og Paullis Bibelhistorie S. 131—154. Lidelseshistorien (efter Salmebogen). Matth. 24—25, Joh. 13—17, Opstandelsesberetningerne og de 40 Dage (eft. Testamentet). Apostlenes Gerninger, Cap. 1—20. 11 Salmer.

II Kl. (*Holdt.*) Martensen og Paullis Bibelhistorie S. 78—140. Lofts Lærebog, 36—68, gennemgaaet. 10 Salmer.

I Kl. (*Holdt.*) Martensen og Paullis Bibelhistorie S. 1—80. Lofts Lærebog, 1—35, gennemgaaet. 14 Salmer.

Dansk.

VII Kl. (*Vinterberg.*) K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie S. 104—164, 172—237, 242—273, 279—288 (efter 1. Udg. 1908) er benyttet som Grundlag for Undervisningen i Litteraturhistorie.

K. Mortensen: Litteraturudvalg II, første Halvbind, S. 501—505, 519—520, 522, 525—528, 535—542, 553—669; II, andet Halvbind, S. 335, 338—339, 343—346, 349, 354—357, 362—375, 379—392.

J. P. Jacobsen: Mogens; H. Drachmann: Fra Klitten; H. Pontoppidan: Ilum Galgebakke, Isbjørnen, Ørneflugt; G. Brandes: Jens Paludan-Müller o. a. St.; H. Ibsen: Et Dukkehjem.

Eksamenspensumet repeteret.

I de to foregaaende Aar er læst:

K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie, S. 9—11, 20—24, 29—36, 61—99.

K. Mortensen: Litteraturudvalg I, S. 41—58, 74—99, 170—259, 287—303, 310—336, 348—350. II, første Halvbind, S. 66—71, 136—157, 164—198, 206—225, 232—256, 258—261, 263—276, 277—297, 314—317, 329, 333—337, 339—342, 345

—350, 362—363, 373—382, 383—399, 402—420, 421—422, 423—425, 428—430, 433—435, 437—443, 450—454, 456—467. II, andet Halvbind, S. 54—65, 80—90, 109—113, 137—148, 168—174, 204—210, 228—234, 277—279, 303—306, 315—317, 331—334. Ialt i de tre Gymnasieaar c. 525 Sider.

Holberg: Den Stundesløse, Erasmus Montanus, Mascarade; Wessel: Kærlighed uden Strømper; Oehlenschläger: Vaulundurs Saga, Baldur hin Gode, Hakon Jarl; Poul Møller: Lægdsgaarden i Ølseby Magle, Digte; Blicher: Hosekræmmeren; Grundtvig: Paaskeliljen; J. L. Heiberg: En Sjæl efter Døden; Goldschmidt: Avrohmche Nattergal; Ibsen: Kongsemnerne; Bjørnson: Synnøve Solbakken.

H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, S. 1—27.

H. Bertelsen: Dansk Sproghistorie, S. 1—143.

Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog, S. 1—103, 118—125, 130—131, 141—154.

Til Studentereksamens opgives:

- 1) Det læste Pensum i Litteraturhistorie.
- 2) Mortensens Litteraturudvalg II, første Halvbind, S. 136—150, 174, 180—185, 192—197, 206—224, 233—238, 241—256, 263—264, 277—297, 345—350, 364—366, 374—379, 381, 388—394, 409—413, 414 420, 450—453, 461—477. II, andet Halvbind, S. 54—58, 137—148, 204—206, 277—279, 362—367.

3) Holberg: Erasmus Montanus; Oehlenschläger: Hakon Jarl; Heiberg: En Sjæl efter Døden; Ibsen: Et Dukkehjem.

4) Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, S. 1—2, 6—11, 13—21 (c. 14 Normalsider).

5) Bertelsen: Dansk Sproghistorie, S. 9—11, 26—34, 36—39, 41—42, 74—80, 106—108 (c. 21 Normalsider).

6) Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog, S. 5—11, 86—103, 118—125, 145—149. (c. 55 Normalsider).

VI Kl. (*Fischer.*) K. Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie, S. 39—160.

K. Mortensen: Litteraturudvalg I, S. 107—123. II, første Halvbind, S. 15—28, 66—71, 136—185, 194—241, 256—309, 314—362. II, andet Halvbind, S. 20—38, 54—113.

Holberg: Erasmus Montanus, Den politiske Kandestøber; Ewald: Fiskerne; Wessel: Kærlighed uden Strømper; Oehlenschläger: Sct. Hansaften-Spil, Hakon Jarl; Heiberg: En Sjæl efter Døden.

Svensk: Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog, S. 38—51, 86—95, 103—107, 115—160.

Oldnordisk: H. Bertelsens Læsebog, S. 13—27, 38—47. H. Bertelsens Sproghistorie, S. 1—32.

V Kl. (*Michelsen.*) Karl Mortensens Litteraturudvalg for Gymnasiet I, Side 23—46, 49—58, 74—83, 170—176, 188—190, 195—234, 243—259, 293—303.

H. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, S. 3—11, 13—21, 27—34.

Oehlenschläger: Hakon Jarl; V. Rørdam: Bjovalf. For Klassen er endvidere læst højt: „Thrymskvadet“, „Skirners Rejse“, ca. 15 Folkeviser efter Olriks og Falbe-Hansens Udvælg samt 8 Digte af V. Rørdam: Den gamle Kaptajn.

1 Stil hver fjortende Dag.

IV Kl. (*Holdt.*) Langes Læsestykker. Oplæst for Klassen: Digte af Oehlenschläger; Blicher: Hosekræmmeren og Julefejrerne; nogle Digte af og om Grundtvig; Hostrup: Genboerne og En Spurv i Tranedans; Stykker af „Adam Homo“; Ibsen: Terje Vigen; Bauditz: Jordskælvet i Vindeby; Pontoppidan: Hjertesorg; Zach. Nielsen: Paa Udstilling.

Repeteret hele Eksamensspændumet.

25 Stile, dels efter Smith og Lange: Skriftlig Dansk VI, dels Eksamensopgaver.

Svensk: P. Christensens Læsebog, S. 48—56, 65—71 og 87—112. Repeteret Eksamensspændumet.

Til Eksamens opgives: Langes Læsestykker III, S. 34—40, 78—85, 137—146 og 170—172. IV, S. 21—24, 100—102, 125—134, 146—154 og 164—179. Uden for Læsebogen: Bauditz: Jordskælvet i Vindeby; Blicher: Hosekræmmeren; Carl Ewald: De tomme Stuer og Jorden og Kometen; Goldschmidt: Tømmerpladsen; Ibsen: Terje Vigen; Zach. Nielsen: Paa Udstilling; Pontoppidan: Hjertesorg; Chr. Winther: Erik og Ellen. Som større Digterværk: Hostrup: Genboerne..

Svensk: P. Christensens Læsebog, S. 48—56, 65—71 og 87—103.

III Kl. (*Holdt.*) Til Læsning og Analyse er benyttet Langes Læsestykker III. For Klassen er læst: Heiberg: Syvsoverdag, Nej og Emilie's Hjertebanken; Hertz: Svend Dyrings Hus og nogle fortællende Digte; Eschricht: Hvorledes Børn lærer fremmede Sprog; Poul Møller: En dansk Students Eventyr og nogle Digte; Digte af Chr. Winther og Kaalund; H. C. Andersen: Historien om en Moder, Verdens dejligste Rose; Digte af Ploug, Hostrup og Richardt; Hostrup: Eventyr paa Fodrejsen og Soldaterløjer; Troels Lund: Mad og Drikke i 16. Aarh.; Schandorph: En behagelig Juleaften, Juleaften i Hønsehuset; nogle Digte af Drachmann; I. P. Jacobsen: Svensken kommer og Ulrich Christians Død (af „Fru Marie Grubbe“). Ingerslev: Lille Sproglære, § 64—79.

P. Christensen: Svensk Læsebog for Mellemeskolen, S. 18—36 og 56—64.

Ca. 35 Stile efter Smith og Lange: Skriftlig Dansk VI.

II Kl. (*Vinterberg.*) Til Læsning og Analyse er benyttet Langes Læsestykker II. Læst for Klassen: Hostrup: Feriegæsterne; Poul Møller: En dansk Students Eventyr; Blicher: Hosekræmmeren; Chr. Winther: En Aftenscene; Goldschmidt: Fra min Onkels Tømmerplads; Budde: Historien om en Drengs Vilje, Gunnlaugs Saga (Carl Mortensens Udg.) og Stykker af Njals Saga; Oehlenschläger: Ørvar-

odds Saga, Vaulundurs Saga, Hakon Jarl, Palnatoke.

Ingerslev: Lille dansk Sproglære.

En å to ugentlige Stile efter Smith og Lange: Skriftlig Dansk V.

I Kl. (*Holdt.*) Til Læsning og Analyse er benyttet Langes Læsestykker I og Borchsenius og Winkel Horns Læsestykker for Skolernes lavere og mellemste Klasser. For Klassen er læst: Stykker af H. C. Andersen: Mit Livs Eventyr; Budde: En Historie om et Kosteskraft; Carl Ewald: Jorden og Kometen, En utrolig Historie, De tomme Stuer, Misteltenen og Den gamle Pæl; Selma Lagerlöf: Sigrid Storraade og Flugten til Ægypten; H. P. Holst: Den lille Hornblæser (Dansk-lærerforens Udg.) og Rist: Den 18. April 1864 (af „En Rekrut fra 64“).

Ingerslev: Lille Sproglære, § 1—20.

Ca 75 Stile efter Smith og Lange: Skriftlig Dansk IV. En Del Digte udenad.

Engelsk.

VII Kl. (ns). (*Vinterberg.*) Shakespeare: Macbeth (Bøgholm og Madsens Udg.). Bernard Shaw: You never can tell. Dickens: Sketches (Udv. ved Grønbech og Grünbaum). Wilson: Tellers of Tales, S. 7—19, 45—57, 75—93, 173—223. Paa egen Haand har Klassen læst Dickens: David Copperfield (Collins Clear Type Press) Kap. I—XI. Det opgivne Pensum er repeteret. Ad. Hansens Engelsk Litteraturhistorie for Skole og Hjem. Ad.

Hansens Stiløvelser og skr. Opgaver til Studentereksamen, 1ste Hæfte, er benyttet.

I de foregaaende Aar er læst: Ad. Hansen: Engelske Digttere I og II. Macaulay: Biographical Essays (Oliver Goldsmith—Samuel Johnson). G. Bruun: Historical Reader. Jespersen: England and America Reader, S. 1—123, 133—176.

Til Eksamens opgives:

Shakespeare: Macbeth, 1ste Akt. Bernard Shaw: You never can tell, 1ste Akt. Georg Bruun: Historical Reader, S. 162—220. Ad. Hansen: Engelske Digttere II, S. 36—54, 60—89.

VII Kl. (ks + mn). (*Vinterberg.*) Shakespeare: The Merchant of Venice (Eng. Forff. f. Gymn. V, ved Alsted og Østerberg) Akt I og IV (S. 15—29, 72—86). Ad. Hansen og Magnussen: Engelske Læsehefter II og IV. Boysen: Engelske Læsestykker II og IV. De foregaaende Aar er læst: Jespersen: England and America Reader, S. 1—123, 133—220. Modern English Plays and Dialogues (Eng. Forff. f. Gymn. I) S. 26—40. Hope: The Prisoner of Zenda.

Heraf opgives som Grundlag for Prøven i Talefærdighed: Boysen: Engelske Læsestykker II, S. 3—20. Ad. Hansen og Magnussen: Eng. Læsehefter IV, S. 1—19, 26—44.

VI Kl. (ns). (*Michelsen.*) Brekke og Western: Engelske Forff. for Gymnasiets I Klasse fra S. 62 Bogen ud. Macaulays Essays om Oliver Goldsmith og Samuel Johnson.

George Eliot: Amos Barton. The Dickens Reader (v. Stigaard) S. 95—134. Shakespeare: The Merchant of Venice.

1 ugentlig Stil.

VI Kl. (mn). (*Michelsen.*) Jespersen: The England and America Reader, S. 1—176.

V Kl. (*Fischer.*) Hele Klassen: Jespersen: England and America Reader, S. 3—130.

Den ny-sproglige Linie desuden: Brekke og Western: Udvælg af engelske Forfattere, S. 1—87. Ad. Hansens Stiløvelser, Stk. 1—34 gennemgaaet mundtligt og skriftligt, Stk. 35—56 læst. Kurzorisk læst Conan Doyle: Uncle Bernac.

IV Kl. (*Vinterberg.*) Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog f. Mellemeskolen, S. 52—60, 70—86, 94—102, 111—126. Kipling: The Second Jungle-Book, S. 1—103.

Grammatik efter Bøgholm og Madsens Læsebog. 2 á 3 Stile om Maanedene.

III Kl. (*Vinterberg.*) Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog f. Mellemeskolen, S. 47—150 (Bogen ud). Taleøvelser i Tilknytning til Teksten.

II Kl. (*Fischer.*) Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 49—92, 128—144. Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Mellemeskolen, S. 1—27.

1 Oversættelsesstil om Ugen efter Werner og Brahdes Lærebog.

I Kl. (*Michelsen.*) Werner og Brahde: Lærebog i Engelsk, S. 1—41 og S. 95—124. Mundtlig Indøvelse i Grammatik i Tilslutning til Bogens Tekst. En Del af Stykkerne er skrevne:

som Stil paa Klassen. Mundtlige Stiløvelser efter A. Werners Bog.

Tysk.

VII Kl. (ns). (*Mørch.*) Schillerbuch, S. 141—162 og 39—55. Wilh. Tell III. Sudermann: Frau Sorge, fra S. 141—ud. Ingerslev og Vibæk: Deutschland II, Stk. 9, 13—16, 25. Wychgram: Litteraturgeschichte, S. 51—117. Repe-tition af det opgivne Pensum (se nedenfor). Vibæks Sproglære for Gymnasiet, fra § 197—ud. Skrevet 30 Stile (Genfortælling og Oversættelse).

I de to foregaaende Aar har Klassen gen-nemgaaet Deutschland II, Stk. 1, 3, 6, 8, 10, 12, 21, 24, 30. Schillerbuch, S. 59—71 og 112—140. Goethes Faust: Prolog og I i Østergaards Udg. Gustav Freytag: Die Journalisten. Wolzogen: Die Kinder der Excellenz. Vibæk og Kramer: Umgangs-sprache, S. 7—93. Sudermann: Frau Sorge, S. 1—140.

Til Eksamens opgives: Faust I ved Øster-gaard: Prolog im Himmel og V. 1—446 og 1280—2566. Schillers Tell III. Deutsch-land II, S. 70—87. Som Grundlag for Samtaleprøven: Umgangssprache, S. 7—21 og 45—88.

VI Kl. (ns). (*Mørch.*) Deutschland II, Stk. 8, 9, 15, 16, 18, 20, 23, 25. Schillerbuch, S. 39—88, 112—162. Faust I i Østergaards Udg. Kursorisk: Sudermann: Frau Sorge. Til Tale-øvelser er benyttet Vibæk og Kramers Um-

gangssprache, S. 81—125. Kapers Stiløvelser for Mellemkl., fra Stk. 55—ud. Vibæks Sproglære for Gymnasiet til § 252. Skrevet over 30 Stile (Genfortælling og Oversættelse).

V Kl. (*Krarup.*) Deutschland II, Stk. 1, 3, 6, 7, 21, 24, 25, 26. Som Ugelæsning: Skouboes tyske Noveller. Reinckes Stiløvelser for Gymn. I gennemgaaet mundtligt og skriftligt. Reinckes Grammatik.

IV Kl. (*Fischer.*) Reincke: Tysk Læsebog for Mellem-skolen, S. 50—59, 92—229. Reinckes Grammatik; Reinckes Stiløvelser, S. 1—32 gennemgaaet mundtligt, S. 1—12 desuden skriftligt.

Extemporal efter Bürger: Münchhausens Seereisen (Konegens Kinderbücher Nr. 13).

III Kl. (*Fischer.*) Ingerslev og Vibæk: Tysk Begynderbog, S. 100—128. Samme: Tysk Læsebog for Mellem-skolen, S. 3—57, 79—111.

II Kl. (*Krarup.*) Reincke: Tysk Begynderbog, S. 1—90. I de sidste Maaneder ugentlig Stil på Skolen.

Fransk (Mørch).

VII Kl. Glahns Lectures variées IV, V og I, S. 45—ud. Holbecks historiske Læsestykker, S. 42—94 og ex tempore S. 20—41. Benyttet Oluf Nielsens Grammatik og Pios Glossarium.

I de to foregaaende Aar er læst Nielsen og Hoffmanns Begynderbog. Lectures variées II—III. Holbecks Læsestykker, S. 107—170.

- VI Kl. Hoffmann og Nielsens Begynderbog, S. 101—110. Lectures variées II og III. Holbecks Læsestykker, S. 42—94 og 128—170. Oluf Nielsens Grammatik og Pios Glossarium.
- V Kl. Hoffmann og Nielsens Begynderbog til S. 107. Verber, personlige Pronominer, Køns- og Talbøjning, Adjektivernes Gradbøjning og Talordene efter Oluf Nielsens Grammatik.

Historie.

VII Kl. (*Gøtzsche*.) P. Munch: Verdenshistorie II, fra den franske Revolution. Joh. Ottosen: Nordens Historie fra 1800. Samfundskundskab efter Munchs Lærebog.

Til Eksamens opgives: Roms Historie i Oldtiden og Verdenshistorien efter 1789, Nordens Historie efter 1766 og Samfunds-kundskab efter Munchs Lærebog, S. 1—72 og 127—168.

VI Kl. (*Gøtzsche*.) Munch og Müller: Verdenshistorie III. Ottosen: Nordens Historie til 1800.

V Kl. (*Gøtzsche*.) Munch og Müller: Verdenshistorie I og II (Oldtiden og Middelalderen).

IV Kl. (*Holdt*.) Ejler Møller: Verdenshistorie for Mellem-skolen, S. 206—287.

III Kl. (*Gøtzsche*.) L. Schmidts Lærebog II, S. 1—113.

II Kl. (*Holdt*.) L. Schmidts Lærebog I, S. 108—207.

I Kl. (*Gøtzsche*.) L. Schmidts Lærebog I, S. 1—108.

Geografi.

VII Kl. (ks + ns): (*Ferdinand*.) I dette Aar er der ikke læst Geografi. Tidligere (i V Kl.) har Klas-

sen gennemgaaet: P. Heegaard, M. Vahl og A. Krogh: Naturkundskab I, S. 169—241.

VII Kl. (mn). (*Ferdinand.*) I dette Aar er ikke læst Geografi. I de to foregaaende Skoleaar er læst: M. Vahl: Geografi for Gymnasiet, S. 135—269. Opgives til Eksamens.

V Kl. (ks + ns). (*Ferdinand.*) Naturkundskab I, S. 169—241.

V Kl. (mn). (*Ferdinand.*) M. Vahl: Geografi for Gymnasiet, S. 135—251.

IV·Kl. (*Ferdinand.*) C. C. Christensen: Geografi for Mellemeskolen: Havet, Europa.

III Kl. (*Michelsen.*) C. C. Christensen: Geografi for Mellemeskolen II, S. 34—98.

II Kl. (*Michelsen.*) C. C. Christensen: Geografi for Mellemeskolen I, S. 65—96. II Del, S. 10—34.

I Kl. (*Michelsen.*) C. C. Christensen: Geografi for Mellemeskolen I, S. 1—56.

Naturhistorie (*Ferdinand*).

VII Kl. (ks + ns). P. Heegaard, M. Vahl og A. Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier, II Del genlæst. Vilh. Rasmussen: Biologi for Gymnasiet med Forbigaaelser.

I V og VI Kl. er læst: Naturkundskab II.
Opgives ikke til Eksamens.

VII Kl. (mn). A. Krogh: Fysiologi for Gymnasiet. Kr. Simonsen: Biologi, fra S. 50.

I de to foregaaende Aar er læst: V. Madsen og Bøving-Petersen: Geologi I og II.

Til Eksamens opgives: Geologi.

VI Kl. (ns). Naturkundskab II, S. 25—78.

- VI Kl. (mn). Kr. Simonsen: Biologi, S. 28—50. Mikroskopiske Øvelser. V. Madsen og Bøving-Petersen: Geologi I samt af II Del, S. 1—43.
- V Kl. (ks + ns). Naturkundskab II, S. 1—23.
- V Kl. (mn). Kr. Simonsen: Biologi, S. 1—27. Mikroskopiske Øvelser.
- IV Kl. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemeskolen: Pattedyr og Mennesket.
Kr. Simonsen og V. Balslev: Botanik for Mellemeskolen, Hefte IV; Hefte III, S. 26—40; Realklasseheftet: Rakletræfamilien, Lyngfamilien, græsagtige Familier.
- III Kl. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemeskolen: Fiske, Leddyr, Orme.
Botanik: Hefte III samt Realklasseheftet: Viol-, Storkenæb-, Surkløver-, Stenfrugt-, Rosen-, Æble-, Natlys-, Natskygge-, Maskebalomst-, Rublad-, Læbeblomst- og Nældefamilierne. Hefte I og II: Planter hørende til de nævnte Familier.
Plantebestemmelse med Benyttelse af H. Rasmussen: Lille Flora.
- II Kl. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemeskolen: Fugle fra Kragen, Krybdyr, Padder, Fiske.
Botanik: Hefte II; Realklasseheftet: Lilie-, Korsblomst-, Ærteblomst-, Skærmplante-, Nellike- og Kurveblomstfamilierne.
Plantebestemmelse med Benyttelse af Rasmussen: Lille Flora.
- I Kl. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemeskolen: Pattedyr, Fugle til Kragen.
Botanik: Hefte I.

Latin.

VII Kl. (ks). (*Bang.*) Cicero: Epist. ad fam. XIV, 1—5, 7, 11, 12, 15, 20; IV, 5—6; V, 13—15; XVI, 1, 4—6, 9, 14—16, 21. Epist. ad Atticum III, 10. Seneca udg. af Gertz II, S. 1—56. Horats: Breve I, 1, 2, 5—11, 14—17, 20. Repeteret det opgivne Pensum. 1 Version ugentlig. Litteraturhistorie efter Rafns Lærebog.

I de to foregaaende Aar er læst: Cæsar: De bello Gallico I, 1—41, III, V (undtagen Kap. 17). Cicero: De imperio Cn. Pompeji. Livius: 23. Bog. Horats: Oder I, 2, 9, 20, 22, 27, 37, 38; II, 1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 16, 18; III, 1, 8, 22; IV, 11, 13. Satirer: I, 9; II, 5. Ovid: Tristia I, 3; III, 3; IV, 10; I, 2, 1—2 og 19—62. Phædrus: I, 1, 3—5, 8, 12—13, 21, 24; II, 4, 8; III, 7; IV, 3.

Til Eksamens opgives: Cæsar: De bello Gallico IV, V, 1—37. Cicero: De imperio Pompeji; epist. ad fam. XIV, 1—4; IV, 5. Livius: 23. Bog, Kap. 1—10. Horats: Satirer I, 9; Oder I, 2, 9, 20, 22, 27, 37; II, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 16, 18; IV, 11, 13; Breve I, 6, 7, 20. Ovid: Tristia I, 3; III, 3; IV, 10.

VII Kl. (ns). (*Bang.*) Cicero: De imperio Pompeji. Livius: 23. Bog, Kap. 1—17. Repeteret det opgivne Pensum.

I de foregaaende Aar er læst: Cæsar: De bello Gallico III, IV (Kapitel 17 forbigaaet), V. Middelalderlige lat. Forf. ved Gertz, S..

1—23, 36—53, 60—68, 83—88, 105—106.

Til Eksamens opgives: Cæsar: III—IV. Gertz: Middelalderl. Forf., S. 36—53, 105—106. Cicero: De imperio Pompeji, Kap. 10—19.

VI Kl. (ns). (*Vinterberg.*) Cæsar: De bello Gallico V Bog. Udv. Stykker af lat. Forf. fra Middelalderen og den nyere Tid I, 11—18, 53—60, 79—83; II, 1—19. Cicero: Pro Sex. Roscio, Kap. 1—17.

V Kl. (ks). (*Bang.*) Cæsar: De bello Gallico III, IV, V. Repeteret III—IV.

V Kl. (ns). (*Jerntoft.*) Østergaard: Latinsk Læsebog for første Gymnasiekklasse, Side 1—31. Cæsar: De bello Gallico, III og IV Bog. Madvigs Grammatik.

IV Kl. (*Krarup.*) Mikkelsens Læsebog, S. 1—45.
Til Eksamens opgives S. 22—45.

Græsk.

VII Kl. (ks). (*Michelsen.*) Platon: Apologien og Kriton. Homers Iliade, I Sang; II Sang, V. 1—483; VI Sang.

I de to foregaaende Aar er læst: Odysseen, I Sang; III Sang; V Sang, V. 282—493; VI Sang. Hudes Elementarbog I; II, S. 1—66. Herodot i Levys Udvalg, S. 57—94.

Til Eksamens opgives: Iliaden: I og VI. Odysseen: I; V, Vers 380—493; VI. Hudes Elementarbog II, S. 32—58. Herodot v. Levy, S. 57—86. Platon: Apologien.

Desuden er i Oversættelse læst: Sofokles: Antigone; Aristophanes: Fuglene; Herodot I Bog.

V Kl. (ks). (*Bang.*) Hudes Elementarbog I og II, S. 1—32; Berg og Hudes Formlære.

Oldtidskundskab.

VII Kl. (ns + mn). (*Gøtzsche.*) Kunsthistorie efter Sechers Lærebog med Illustrationer hos Luckenbach. Platons Apologi (ov. Gertz). Ciceros 1. og 3. Tale mod Catilina (ov. Thoresen). Nogle Digte af Horats.

I de to foregaaende Skoleaar har Klassen læst nogle Sange af Odysseen (3106 Vers), Herodots 1. Bog ved Chr. Thomsen; Aischylos: Perserne; Sofokles: Antigone; Mytologi efter Biering; Litteraturhistorie i Foredrag.

Til Eksamens opgives: Odysseen 6., 7., 9., 10., 12. Sang; Sofokles: Antigone (ov. Thor Lange); Platon: Apologien; Herodot: 1. Bog; Cicero: 1. og 3. Tale mod Catilina.

VI Kl. (ns + mn). (*Bang.*) Østergaards Udvælg af Odysseen. Hudes Udvælg af Herodot III, S. 1—36. Afsnit af Mytologien og Kunsthistorien (Bygningskunsten) er gennemgaaet.

V Kl. (ns + mn). (*Gøtzsche.*) Odysseen 6., 7., 9., 10., 12., 21. og 22. Sang. Bierings græske Mytologi.

Matematik og Regning.

VII Kl. (ks + ns). (*Willesen.*) T. Bonnesen: Matematik for de sproglige Gymnasier, fra Kap. 9 Bogen ud. Det øvrige af Bogen er læst i de foregaaende Klasser.

Til Eksamens opgives efter Anordning af

1. December 1906: Aritmetik og Algebra,

Stk. 1, 2, 7 og 8; Geometri, Stk. 1, 2 og 5.

VII Kl. (mn). (*Petersen.*) I de tre sidste Klasser er læst:

Julius Petersens Bøger (C. Hansens Udgaver).

I sidste Skoleaar er læst: Sidste Afdeling af Algebraen, Infinitesimalregning, analytisk Geometri fra Ellipse.

Til Eksamens opgives efter Anordning af

1. Dec. 1906: Aritmetik og Algebra, Stk.

1—13, Plangeometri, Trigonometri, af Stere-

ometrien: Beregning af Areal og Rumfang,

af analytisk Geometri: Ret Linie og Cirkel.

VI Kl. (ks + ns). (*Willesen.*) Jul. Petersen (ved C.

Hansen): Aritmetik og Algebra for de sproglige Linier, 6. Kapitel Bogen ud. Jul. Petersen (ved C. Hansen): Geometri for de sproglige Linier, 3. Kapitel til Trigonometrien.

VI Kl. (mn). (*Petersen.*) Petersens Bøger (C. Hansens

Udgaver), nemlig Trigonometri, Stereometri

og analytisk Geometri til Parabel.

V Kl. (ks + ns). (*Willesen.*) Jul. Petersen (ved C.

Hansen): Aritmetik og Algebra for de sproglige Linier, forfra til 6. Kap. Jul. Petersen

(ved C. Hansen): Geometri for de sproglige

Linier, forfra til 3. Kap.

V Kl. (mn). (*Willesen.*) Jul. Petersen (ved C. Hansen):

Aritmetik og Algebra og sammes Geometri.

IV Kl. (*Willesen.*) Jul. Petersens Geometri for Misk.

(1911). 10. Kap. Bogen ud. Repeteret fra

7. Kap. Bogen ud. Jul. Petersens Aritmetik

for Misk. (1911), 9. Kap. Bogen ud. Re-

peteret fra 7. Kap. Bogen ud. Regning

efter Pedersen & Røtting II: Areal, Rumfang og blandede Opgaver.

III Kl. (*Willesen.*) Jul. Petersens Geometri for Misk. (1911), 8.—10. Kap. Repeteret det læste Pensum. Jul. Petersens Aritmetik for Misk. (1911), forfra til 9. Kap. Regning efter Pedersen & Røtting II: Værdipapirer og Ligninger.

II Kl. (*Hammershaimb.*) Jul. Petersens Geometri for Mellemeskolen (1911), de 7 første Kapitler. Pedersen & Røttungs Regnebog I, S. 95 Bogen ud.

I Kl. (*Willesen.*) H. J. Pihl Hansen og Laur. Ring: Regnebog for Mellemeskolen, forfra til § 30.

Naturlære.

VII Kl. (ks + ns). (*Hammershaimb.*) Repeteret det i Gymnasiet læste Pensum.

VII Kl. (mn). (*Petersen.*) I de sidste 3 Aar læst Petersen og Forchhammers mekaniske Fysik og Astronomi, Petersens Elektricitet, Lys og Varme.

I det sidste Aar: Bevægelseslære og Astronomi.

Til Eksamens opgives: Bevægelse under Paavirkning af en konstant Kraft, hele Optiken, Maanen og Planeterne og Elektriciteten fra „Ørsted og Ampère“.

Kemi (*Hammershaimb*): Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet, S. 124 Bogen ud med Forbigaaelser. Repeteret de vigtigste Afsnit af Gymnasiets Pensum.

Til Eksamens opgives: S. 1—54, 59—79,
87—107.

VI Kl. (ks + ns). (*Hammershaimb.*) Sundorph: Fysik
for Realklassen: Varmelære og Elektricitets-
lære. Repereret Heegaard: Astronomi for
Gymnasiets sproglige Linier.

VI Kl. (mn). (*Petersen.*) Petersens Elektricitetslære og
Lyslære.

Kemi (*Hammershaimb*): Jul. Petersens
Kemi for Gymnasiet, S. 79—124.

V Kl. (ks + ns). (*Hammershaimb.*) Sundorph: Fysik for
Realklassen: Varmelære og Elektricitetslære.

V Kl. (mn). (*Petersen.*) Petersen og Forchhammer:
Mekanisk Fysik indtil Bevægelse. Petersen:
Varmelære.

Kemi (*Hammershaimb*): Jul. Petersens
Kemi for Gymnasiet, forfra til Kulhydrater.

IV Kl. (*Hammershaimb.*) Sundorph: Lærebog i Fysik
for Mellemeskolen II. Jul. Petersen: Kemi
for Mellemeskolen, repeteret fra Baser Bogen
ud.

III Kl. (*Hammershaimb.*) Sundorphs Lærebog i Fysik
for Mellemeskolen I, Elektricitet og Magneti-
tisme. Jul. Petersen: Kemi for Mellemeskolen,
fra Baser til organiske Forbindelser.

II Kl. (*Hammershaimb.*) Sundorphs Lærebog i Fysik
for Mellemeskolen I, forfra til Magnetisme.
Jul. Petersen: Kemi for Mellemeskolen til
Baser.

• Skrivning (*Götzsche*). •

III Kl. Larsens Skrivehefter 8—11. Afskrivning
efter Lærerens Forskrift paa Klassetavlen.

II Kl. Larsens Skrivehefter 8—9. Diktat.

I Kl. Larsens Skrivehefter 5—6.

Tegning (Essendrop).

- I Kl. har i de første 3 Maaneder tegnet efter Tegneinspektør Andersens Vægtavler. I den følgende Del af Skoleaaret er der tegnet efter lettere fritstaaende Genstande. I denne Klasse er der fortrinsvis drevet Klasseundervisning.
- II Kl. har fortsat Øvelserne fra det foregaaende Aar. Senere paa Aaret har en Del tegnet efter udstoppede Fugle, sværere fritstaaende Modeller og lette Gibbsfigurer.
- III Kl. Fortsættelse fra de foregaaende Aar. De dygtigste i Klassen har tegnet efter vanskeligere Gibbs- og Kalipastafigurer. Enkelte har tegnet i det frie efter Naturen. Der er mest drevet Enkeltmandsundervisning.

Sang og Musik (Wigig).

Med Undtagelse af IV Klasse har hver Klasse haft 2 ugentlige Timer i Sang (herunder Øvelser i Toneddannelse og Nodelæsning), hvoraf en har været Sammensangstime. Der er i Aarets Løb foruden enstemmige Sange indøvet firstemmig Sang i hele Skolen. 8 Disciple af de øverste Klasser har været fritagne for Sang. 27 Disciple har faaet Musikundervisning, 15 i Piano, 9 i Violin og 3 i Violoncel.

Sløjdfærd (Ferdinand).

I I, II og III Klasse er Arbejderne udførte efter Tegning eller Model ved Klasseundervisning. I Sommerhalvaaret anvendes Timerne til Havearbejde.

Skolehaven (*Ferdinand*).

I Skolehaven, hvor der i Foraaret 1917 er 70 Disciple, som har Jordstykker til Dyrkning i Fritiden, arbejder III og II Klasse 2 Timer og I Klasser 3 Timer ugentlig fra 1. April til 1. November. Arbejdet bestaar dels i Renholdelse af Haven, dels i Dyrkning af en Del almindelige Køkkenurter: Asparges, Rabarber, Artiskok, Kaal, Tomater m. m. samt enaarige Prydplanter. Hver af de nævnte Klasser har sit Jordstykke at dyrke i Fællesskab, til Dels fordele paa Hold, dog saaledes, at hver Discipel saar og passer sine Planter, som kan blive hans Ejendom. Varmebedene benyttes til Tiltrækning af Blomster og Køkkenhaveplanter. Saavidt muligt dyrkes Planter, som passer til vedkomnende Klasses Pensum i Botanik.

Gymnastik og Sport (*Jerntoft*).

Gymnastiktimerne har som sædvanlig i Tiden fra Midten af Oktober indtil Slutningen af April været anvendt til Øvelser i Gymnastiksalen; den øvrige Del af Aaret til Øvelser dels paa Sportspladsen — Fodbold, Cricket — dels til Svømning; de 3 øverste Klasser har haft Øvelser i Salon-Riffelskydning i Gymnastiksalen; Riffelskydning paa Skydebanen har paa Grund af Mangel paa Ammunition ikke fundet Sted.

Gymnastikpræmier er tildelte: Aa. Nyeborg, E. Aarup, E. Damgaard, E. Boas og N. Stage, alle af VII Klasse. —

Ved Udgangen af forrige Skoleaar var omrent alle Disciple Svømmere, ca. $\frac{2}{3}$ Frisvømmere.

VII og VI Kl. har dannet et Hold i 4 af de 5 ugentlige Timer og haft 1 Time hver for sig. V Kl. har dannet et Hold for sig. IV og III Kl. har dannet

et Hold i de 4 Timer og haft 1 Time hver for sig.
II og I har været sammen i alle 5 Timer.

Følgende Sportskampe har været afholdt i
Aarets Løb:

1) Fodboldkamp paa Herlufsholm 12. Novbr. 1916
med Næstved Idrætsklub; Herlovianerne sejrede med 8
Maal mod 0.

2) Fodboldkamp paa Herlufsholm med Akademisk
Boldklub 19. Novbr. 1916; Kampen uafgjort; 2 Maal
mod 2.

3) Fodboldkamp i Sorø med Disciple fra Sorø
Akademi den 13. Maj 1917; Herlovianerne sejrede med
2 Maal mod 1.

Uheldige Jernbaneforhold har hindret Afholdelse
af flere Kampe.

Andre Meddelelser.

Med Undtagelse af „Koncertballet“ har Skolens aarlig tilbagevendende Fester saa vel som Skovture og øvrige Adspredelser fundet Sted som sædvanligt.

I Aarets Løb har der af følgende været afholdt Foredrag, til hvilke foruden Skolens Disciple, Lærere og Embedsmænd med Familier ogsaa andre interesserede fra Omegnen har været indbudte: Missionær *Hoff* (det nyoprettede Hostel i Tiruvannamalai); Miss *Verey* (¹ London; ² English Public Schools; ³ Lord Kitchener); Sekretær, cand. theol. *Hee Andersen* („Ungdomsidealer“); Skoleinspektør *Otto Madsen* (Charles Dickens); Hr. *Kobetsky* (russiske Skoleforhold); Hr. *Holger Rosenberg* (Japan); Fru *Skrumsager-Madsen* (Sønderjylland under Krigen); Overintendant, Kaptajn *Brammer* (Oplevelser i Frankrig under Krigen).

Det 1909 oprettede militære Korps har i Aar med Tilslutning af saa godt som alle Disciplene afholdt sine Øvelser med *Erik Boas* som Chef, vejledet af Kaptajn *Torben Hage* i Næstved. Korpsets Geværbeholdning er blevet forøget med 25 Karabiner. Den 8. Oktober mødtes man i Glumsø med det soranske Korps til en fælles Øvelse.

I September foretog Adjunkt *Ferdinand* med

VII Klasses Matematikere en geologisk Ekskursion til Odsherred og Skaane.

Det kan naturligvis ikke undgaas, at der paa et Sted som Herlufsholm nu og da optræder smitsomme Sygdomme, og i de fleste Tilfælde kan der ikke i den Anledning rettes Bebrejdelser mod nogen, selv om det bagefter nogenlunde sikkert kan paavises, hvem det er, der har bragt Sygdommen hertil, naar der nemlig ikke forud har været Grund til at nære Mistanke om, at der var Smittefare til Stede. Men paa den anden Side skal ikke blot Skolen gøre, hvad der staar i dens Magt, for at forebygge Indførelsen og begrænse Udbredelsen af smitsomme Sygdomme, men den maa bestemt kræve, at alle vedkommende gøi det samme, og det ikke blot, naar det gælder farligere Sydomme som Difteritis og Skarlagensfeber, men ogsaa lige over for de mindre farlige som Faaresyge, Mæslinger o. lign. Naar saaledes en Discipel i en Ferie har været i sit Hjem, og der der har været en eller anden smitsom Sygdom, eller han paa anden Maade vides at have været utsat for Smitte, maa Skolen kræve, at der tilstilles den Meddelelse inden Feriens Slutning, og at vedkommende ikke vender tilbage hertil, før Rektor har givet sit Samtykke.

De to foregaaende Aar afholdtes ved adskillige Folkeskoler en Prøve i skriftlig Dansk. Denne Prøve gentoges i Aar og udvidedes til ogsaa at gælde skriftlig Regning; fremdeles deltog i den ikke blot Folkeskoler, men ogsaa en Del Realskoler og eksamensberettigede højere Almenskoler, deriblandt Herlufsholm. Prøven, der omfattede Børn, som fyldte 14 Aar mellem

1. Novbr. 1916 og 1. Maj 1917, fandt Sted d. 21. og 22. Marts; paa Herlufsholm deltog 9 Disciple, alle af III Kl., i den.

Opgaverne var følgende:

Diktat:

Gennem største Delen af Halvøen Jylland strækker sig fra Syd til Nord et Højdedrag, som kaldes den jyske Landryg.

Øst for denne ligner Landet i Frugtbarhed og Skønhed de danske Øer; men Vest for Landryggen kan man endnu milevidt træffe lyngklædte Hedestrækninger, dels Hedesletter, dels Hedebakker. Første Gang man ser dette Landskab, udbyrder man uvilkaarligt: „Hvor er disse Egne dog fattige og øde!“ Men mange Steder er Heden nu blevet opdyrket eller beplantet med Naaletræer f. Eks. Bjergfyr. Vestjylland er sikret den Del af vort Fædreland, som i vore Dage mest har skiftet Udseende.

Langs med Vesterhavet findes en Række Klitter, der består af Flyvesand, som Vinden har ophobet paa Steder, hvor det har kunnet finde Hvile.

Genfortælling:

Trofast som Barnepige.

En sjællandsk Præstefamilie havde for mange Aar siden en klog og vagtsom Hund ved Navn Trofast. Denne Hund var en Slags Barnepige for Præstens yngste Datter; naar lille Annasov, laa Trofast tit ved hendes Vugge.

En Gang viste Hunden paa en pudsig og rørende Maade, hvor meget den holdt af Barnet.

Det var en smuk Septemberdag ved Middagstid; Trofast opholdt sig som sædvanlig i Soveværelset. Da vaagnede den lille Pige og begyndte at klynke. Hunden rejste sig straks, stirrede en Stund paa Barnet, stak sin vaade Snude ind over Vuggen og gav sig til at hyle ganske sagte; men Anna græd stadig.

Da løb Trofast ind i Dagligstuen, hvis Døre stod paa Klem, og slap derfra ud i Haven.

„Trofast, Trofast, hvor skal du hen?“ raabte Præstens Søn,

den tolvaarige Johannes, som var ved at plukke Æbler ned; men Hunden forsvandt bag nogle Ribsbuske.

Et Øjeblik efter kom den tilbage med et stort, lækkert Kødben i Munden. Dette Ben skulde vist have været dens Middagsmad; men nu løb den ind i Huset med det og lagde det paa Annas Dyne. Derpaa bjæffede den lidt, som om den vilde sige: „Nu har jeg givet dig min allerbedste Skat, nu maa du virkelig lade dig trøste“.

Nogle Aar senere blev Trofast syg og maatte skydes. Ved Havegærdet plantede Anna og Johannes et Grantræ til Minde om deres firbenede Ven.

Dette Træ staar endnu.

Regning:

I.

Hvor meget tjente en Mand sidste Aar ved sin Forretning, naar hans Indtægt var 6190 Kr. 70 Øre, og hans Udgifter var følgende: I Januar 367 Kr. 78 Øre, Februar 288 Kr., Marts 176 Kr. 5 Øre, April 135 Kr. 12 Øre, Maj 259 Kr., Juni 83 Kr. 7 Øre, Juli 306 Kr. 50 Øre, August 94 Kr. og i September, Oktober, November og December tilsammen 1237 Kr. 28 Øre?

II.

Hvor meget koster 19,5 m Klæde, naar 26 m koster 299 Kr.?

III.

Paa en Fabrik, der beskæftiger 68 Arbejdere, er den daglige Arbejdsløn 391 Kr. Hvor stor bliver den aarlige Arbejdsløn, naar Fabrikken er i Gang $293\frac{3}{4}$ Dag om Aaret? og hvor meget udbetales gennemsnitlig hver Arbejder i Løbet af et Aar?

IV.

En Købmand købte 200 hl Kul à 3,84 Kr. I Fragt betalte han $6\frac{1}{3}$ pCt. af Indkøbsprisen, og de øvrige Omkostninger beløb sig til 23,36 Kr. Hvor mange pCt. tjente han ved denne Handel, naar han solgte Kullene for 4,69 Kr. pr. hl?

Torsdag d. 24. Maj afgik stud. mag. *Mogens Wied*, der, som meddelt Side 14, for Tiden vikarierede her for Adj. *Vinterberg*, ved Døden paa Skolens Sygehus; han bukkede under for en haardnakket Sygdom, der længe havde tæret paa hans Kraft. Den 29. Maj jordfæstedes han på Herlufsholm Kirkegaard. Budskabet om denne fine og rigtbegavede unge Mands Død modtoges af Lærere og Disciple med den største Sorg; baade i sin Skoletid og under sin gentagne Virksomhed som Lærer hernede havde han vundet alles Hengivenhed, og selv elskede han Herlufsholm fremfor noget andet Sted i Verden og nærede utvivlsomt det Ønske at finde sin Fremtids Gerning her. Vi vil mindes ham som en af Herlufsholms bedste Sønner.

Stipendierne.

I Skoleaaret 1916—17 har Fripladserne og Skolens andre Stipendier været uddelt saaledes:

Stiftelsens Fripladser (fuldstændig Fritagelse for Kontingent): *H. Ødum, T. Andersen, H. E. Klem, V. Ollendorff, T. Helms, E. Damgaard, K. Hastrup, K. B. Larsen, K. Holtved, E. Rischel, E. Bjørn, E. Lassen, O. Lawaetz, E. Neergaard.*

De Resenske Fripladser: *Aa. Nyeborg og K. Jensen.*

Den Rønnenkampske Friplads: *G. Jerichow.*

Den Oxholmske Friplads: *T. Stensler.*

En ekstraordinær Rønnenkampsk Friplads: *J. Ove-Petersen.*

Stiftelsens halve Fripladser: *W. Christens, N. Stage, A. Milo, H. Castenschiold, J. Mygind, H. Milo, N. Baden, T. Brammer, P. Sørensen, K. Storm-Nielsen, K. Aarup, K. Eide, H. W. Asmussen, F. Mynster, H. Rosenørn, E. Jantzen, W. Beckett, C. Haxthausen, E. Mikkelsen, V. E. Brammer, C. Jespersen, M. Kirstein, A. Wille.*

De Meyerske Eksamenspræmier (60 Kr.): *E. Bjørn og M. Kirstein.*

Stiftelsens to Universitetsstipendier: Studenterne *B. Møller og E. Vinther.*

Det grevelig Moltkeske Skolestipendium for

kgl. Embedsmænds Sønner (Kr. 52,50 halvaarlig): *Aa. Nyeborg, K. Holtved, J. Mygind, K. Schjørring.*

Det grevelig Moltkeske Universitetsstipendium (105 Kr. halvaarlig): stud. jur. *H. Lütken* og stud. jur. *S. Bærentsen.*

Det Oxholmske Universitetsstipendium (300 Kr.): stud. med. *K. Wium.*

Overlærer Albert Leths Legat (bortgives af Herlovianersamfundet): stud. jur. *H. Lütken.*

P. E. Rosenørns Legat (Kr. 82,66): *P. Sørensen.*

A. V. Brorsons Mindelegat (35 Kr. halvaarlig): *E. Krarup.*

H. B. Melchiors Mindelegat (35 Kr. halvaarlig): *L. Berg.*

Provst H. L. Lunds Legat (100 Kr. halvaarlig): *H. J. Schebye.*

O. D. Sick og Hustrus Legat (40 Kr. halvaaarlig): *E. Aarup.*

Det Moltkeske Rejsestipendiums Fond beløb sig ved Udgangen af 1916 til Kr. 1038,35.

Rejsestipendiet for Herlovianere (1200 Kr. aarlig) er i Aar paa Grund af Tidsforholdene ikke uddelt.

Det Rønnenkampske Boglegat er indtil videre tillagt Askov Højskole.

Ansøgninger om Fripladser maa indgives til Forstanderen inden 1. August. Friplads tilstaas kun for et Aar ad Gangen, men en bevilget Ansøgning betragtes som gentaget for hvert Aar, vedkommende Discipel søger Skolen.

De videnskabelige Samlinger.

Skolebiblioteket.

(Under Bibliotekarens, Overlærer *Hasselagers*, Sygdom er Fortegnelsen over Bibliotekets Forøgelse udarbejdet af Adjunkt *Holdt*).

Siden Maj Maaned f. A. er Biblioteket blevet forøget med følgende Bøger, der er ordnet efter det System, der følges i „Katalog over Herlufsholms Skoles Bogsamling 1882“. De med † mærkede er tilsendt Skolen fra Ministeriet; * betegner Gaver fra private.

Skrifter om Videnskaberne i Almindelighed.

* La science Française. Paris 1915. 2 Bd. Portr.

Videnskabs-Selskabers og Akademiers Skrifter.

† Oversigt over Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1915. Kbh. 1915—16. Fig. Tvl.

Literære og kritiske Tidsskrifter.

Edda. Nordisk Tidsskrift for Litteraturforskning. Redig. af *G. Gran*. Krist. 1916—17.

Tidsskrifter af blandet Indhold.

Revue des deux mondes. 6. période. Paris 1916—17.

The Strand Magazine. London 1916—17. Fig. Portr.

Deutsche Rundschau. Herausgeg. von *Bruno Hake*. Berlin 1916—17.

Tilskueren. Redig. af *P. Levin*. Kbh. 1916—17. Fig.

Gads danske Magasin. Redig. af *H. Boesgaard*. Kbh. 1916—17. Fig. Portr.

Ugens Tilskuer. Redig. af *Ingemann Ottosen* og *Har. Nielsen*. Kbh. 1916—17. Fol.

Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri. Utg. af Letterstedtska föreningen. Redig. af *O. Montelius*. Stockh. 1916—17. Fig.

Aviser.

Berlingske polit. og Avertissementstidende. Redig. af *Chr. Gulmann* og *S. Poulsen*. Kbh. 1916—17. Fol. Fig. Portr.

Flensborg Avis. Udg. af *M. Jessen*, f. *Fibiger*. Flensborg 1916—17. Fol. Fig. Portr.

Theologi.

Theologisk Tidsskrift, redig. af *J. O. Andersen* og *F. E. Torm.* 3. Række. Kbh. 1916.

Skovgaard-Petersen, C., Menneskeskikkelsler. Bibelske Karakterer. Nytestamentlig Serie. 1.—2. Bd. Kbh. 1915—16. 2 Bd.

* *Haar*, H., og *J. Nørregaard*, Kirkehistoriske Læsestykker II. Nyere og nyeste Tid. Kbh. 1916.

Warneck, J., Paulus og vi. Overs. af *M. Wolff*. I. Paulus som Hedningemissionær. Kbh. 1916.

Dansk Missions-Blad. Redig. af *J. Nyholm*. Kbh. 1916—17. Fig. Portr.

Nordisk Missions-Tidsskrift. 3. Række. Udg. af *F. Munck*. Aarhus 1916—17.

Santalen. Redig. av *M. A. Waaler*. Krist. 1916—17. Fig. Portr.

Poulsen, A. S., Liv og Lære. I Antedn. af Dr. theol. F. C. Krarups Værk: Livsforstaaelse. Kbh. 1916.

Bang, J. P., Troen og Livet. Kristelig Troslære. I. Dogmatiske Principlære. Kbh. 1917.

Thaning, E., Jeg spørger. En Brevveksling om moderne Twivl. 2. Opf. Kbh. 1916.

Albeck, E., Undervisning i Kristendom. Kbh. 1915.

Evangelisches Gesangbuch. Berl. 1916.

Thomas a Kempis, Kristi Efterfølgelse. Overs. af Sv. A. Becker.

Med Indledning af O. Ricard. Kbh. 1914.

Ricard, O., Tro, virksom i Kærlighed. Kbh. 1917.

Jurisprudents.

- Ussing, C., A. S. Ørsted som Retslærd. Et Brudstykke af den dansk-norske Retsvidenskabs Historie. Kbh. 1884. Portr. Samling af Love og Anordninger m. m. for Aaret 1915. Afdel. B. 1.—2. H. Kbh.*
— — for Aaret 1916. Afdel. A. 2.—9. H. Kbh.
— — for Aaret 1917. Afdel. A. 1. H. Kbh.

Philosophi.

- Swett Marden, O., Din Tanke — din Skæbne. Kbh. 1916.*
† Wilkens, Cl., Etisk Vurdering. Kbh. 1916.

Pædagogik.

- Vor Ungdom. Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. Udg. af pædag. Selskab ved N. Bang. Kbh. 1916.
— — — ved N. A. Larsen og V. Kuhr. Kbh. 1917.
* Gymnasiestkolernes Lærerforening. Beretning om Mødet i Oktober 1916. Kbh. 1916.
† Thomassen, Fr., Skolemuseerne og de pædagogiske Biblioteker. Kbh. 1915. Fig.

† Rønning, F., Realskolen i Danmark. En Beretning om Realskolerne og de højere Almenskoler uden Gymnasium. Kbh. 1916.

† Betænkning, afgivet af Kommissionen til Undersøgelse af de forenede Skolers økonomiske Forhold. Kbh. 1914. 4.

• † Meddelelser ang. de højere Almenskoler i Danmark for Skole-aaret 1914—15. Udg. af A. P. Weis. Kbh. 1916. 4.

† Indbydelsesskrifter til de off. Eksaminer i danske Skoler 1916. 28 Bd.

Indbydelsesskrifter til de off. Examiner i Metropolitanskolen. Kbh. 1844—45, 47, 49. 4 Bd.

Dalberg, C. A. S., og P. M. Plum, Metropolitanskolen gennem 700 Aar. Udg. af P. M. Plum. Kbh. 1916. Fig. Tvl. Portr. Indbydelsesskrift til den off. Examen i Aalborg Kathedralskole. Aalborg 1845.

Indbydelsesskrifter til de off. Examiner i Frederiksborg lærde Skole. Kbh. 1841, 47, 49—51. 5 Bd.

Lange, O., Hensigten helliger Midlet. Hvorledes indre Mission i Haslev oprettede sit Gymnasium. En Redegørelse. Kbh. 1916. P.

Indbydelsesskrifter til de off. Examiner i Horsens lærde Skole. Horsens 1840, 42—43, 45, 49, 51. 6 Bd.

- Indbydelsesskrifter til de off. Examiner i Nykiøbing Cathedral-skole. Nykj. 1840—41, 43—46, 49—50. 8 Bd.
- Indbydelsesskrifter til de off. Examiner i Odense Cathedral-skole. Odense 1843, 48—50. 4 Bd.
- Indbydelsesskrifter til de off. Examiner i Randers lærde Skole. Randers 1848—51. 4 Bd.
- Indbydelsesskrifter til de off. Examiner i Viborg Cathedralskole. Viborg 1840, 42, 47—48, 50—52. 7 Bd.
- Aaskov Folkehøjskole 1865—1915. Kolding 1916. Fig. Portr.
-

† Indbydelsesskrifter til de off. Eksaminer i svenske Skoler 1916. 99 Bd. 4. samt 54 Bl. 8.

- † Aarbog for Københavns Universitet, Kommunitetet og den polyt. Læreanstalt for 1910—11, udg. af *H. Mundt-Petersen*. Kbh. 1915. 4.
- Pedersen, Johs.*, Borchs Kollegiums Historie 1728—1823. Kbh. 1916. Fig. Tvl. Portr.
- Pürschel, V.*, Akademisk Skyttekorps 1866—1916. Erindringer og Billeder. Kbh. 1916. Fig. Portr.

Statsvidenskaberne.

Nationaløkonomisk Tidsskrift. Udg. af Nationaløkon. Forenings Bestyrelse. Redig. af *E. Cohn*. Kbh. 1916.

Æsthetik.

- Mantzius, K.*, Skuespilkunstens Historie. 6. Bind. Klassicisme og Romantik. 3 D. i 1 Bd. Kbh. 1916. Fig. Portr. (Slutning).
- Bokkenheuser, K.*, Der var engang. Tante Charlottes Theater-minder. Kbh. 1916. Fig. Portr.

Musik.

Erslev, A., Dansk Tonekunst (Tonekunstens Mestre II). Kbh. 1916. Fig. Portr.

Kunst.

- Røder, A.*, Landskabsmaleren P. C. Skovgaard. Kbh. 1902. Fig. Portr.
- Johansen, P.*, Maleren Sonne. Kbh. 1902. Fig.
- Tegninger til ældre nordisk Architektur. Udg. af *H. Storck*. 6. Samling. 1. Række. 1.—6. H. Kbh. 1915 Fol. Fig. Tvl.
- Tegninger til ældre nordisk Architektur. Udg. af *H. Storck*

og *M. Clemmensen*. 6. Samling. 2. Række. 1. – 4. H.
Kbh. 1915. Fol. Fig. Tvl.

Lægevidenskab.

Dansk Sundhedstidende. Redig. af *C. Lorentzen*. Kbh. 1916
—17. Fig.

De mathematiske Videnskaber.

Nyt Tidsskrift for Matematik. Redig. af *P. Heegaard*. A og
B. Kbh. 1916—17.
Bohr, H., og *J. Mollerup*, Lærebog i matematisk Analyse. 2.
Afsnit. 1.—2. H. Kbh. 1915—16. 4. Fig. (hektograferet).
† *Jørgensen, N. R.*, Undersøgelser over Frequensflader og
Korrelation. Kbh. 1916. 4.
† *Budhwaldt, F. A.*, Geometrisk Bidrag til Geoidens Bestem-
melse. Kbh. 1916. 4. Fig. Tvl.

Physik.

Fysisk Tidsskrift. Udg. af Selsk. for Naturlærens Udbredelse.
Redig. af *H. M. Hansen* og *E. S. Johansen*. Kbh. 1916
—17. Fig.
* *Sundorph, Th.*, Mekanisk Fysik for Gymnasiet. Kbh. 1916.
Fig.
† *Weber, S.*, Undersøgelser over Luftarternes Varmelednings-
evne. Kbh. 1916.

Naturhistorie.

Fra Naturens Værksted. Populært Tidsskrift for Naturvidenskab.
Redig. af *W. Dreyer*. Kbh. 1916. Fig. Tvl.
Naturens Verden. Redig. af *O. Paulsen*. Kbh. 1917. Fig. Tvl.

Danmarks Fauna. 19. *P. Esben-Petersen*, Vaarfluer. 20. *C. V. Otterstrøm*, Fisk. III. Tværmunde m. m. Kbh. 1916—
17. Fig. Kort.

Begtrup, E., Dyresjælen. Dyrne i deres Forhold til Omgivel-
serne. Kbh. 1916. Fig.

Christensen, R., Fugle i Naturen. Mosens Fugleliv. Kbh.
1917. Fig.

Bergsøe, V., Fra Mark og Skov. Billeder af Insekternes Liv, i
ny Bearbejdelse ved *C. Wesenberg-Lund*. II. 2. Bog:
Insekternes Forhold til Mennesket (fortsat). 3. Bog: Insek-
terne i Forhold til den dem omgiv. Natur. 4. Bog: De
Stat dannende Insekter. Kbh. 1916. Fig. Tvl.

Fabre, J. H., Skorpioner og andet Kryb. Overs. af *W. Dreyer*.
Kbh. 1916. Tvl.

Johannsen, W., Arvelighed i historisk og experimentel Belysning. Kbh. 1917. Fig.

Christensen, C., Den danske botaniske Litteratur 1880—1911. Kbh. 1913. Portr.

† *Hempel, Jenny*, Bidrag til Kundskaben om Succulenternes Fysiologi. En plantefysiolog. Studie. Kbh. 1916.

Petersen, O. G., Træer og Buske. Kbh. 1916. Fig. Tvl.

Hegi, G., Illustrerte Flora von Mittel-Europa 6. Bd. 9.—10. Lief. München 1916—17. Fig. Tvl.

Flora arctica, ed. by *C. H. Ostenfeld*. I. Copenh. 1902. Fig.

* Royal botanic gardens, Kew. Handlist of herbaceous plants, cultivated in the royal botanic gardens. 2. ed. London 1902.

---

† Danmarks geologiske Undersøgelse. I. Række. Nr. 13 (Tekst og Atlas). II. Række. Nr. 27 og 29—30. III. Række. Nr. 13—14. IV. Række. 1. Bd. Nr. 1—5. V. Række. Nr. 1. Kbh. 1915—16. 9 Bd. Fig. Tvl.

Heer, O., Flora fossilis arctica. Die fossile Flora der Polar-länder. Zürich 1868. 4. Fig. Tvl.

Geographi og Rejsr.

Geografisk Tidskrift. Redig. af *O. Olufsen*. Kbh. 1916—17. 4. Fig. Kort.

Petermanns Mitteilungen. Herausgeg. von *P. Langhans*. Gotha 1916—17.

Historie.

† *Mosbech, H.*, Essæismen. Et Bidrag til Senjødedommens Religionshistorie. Kbh. 1916.

Jacobsen, J. P., Manes. De Døde og Menneskelivet. II. Stor-mennesket Genius og Manes. Kbh. 1916.

Steenstrup, Joh., Statsrettens Udvikling gennem Tiderne og Nutidens Statsforfatninger. Kbh. 1916.

---

* *Munch, P.*, Lærebog i Verdenshistorie for Gymnasier, højere Pigeskoler etc. IV. Den nyeste Tid. 3. Opl. ved *P. Munch* og *Th. A. Müller*. Kbh. 1916. Fig. Kort. Portr.

- Lindbæk, Johs.*, Forspillet til Verdenskrigen. Stormagtpolitik 1871—1914. Kbh. 1917.
- Syv Taler under Verdenskrigen af Rigskansler *von Bethmann Hollweg*. Kbh 1916.
- Besthorn, R.*, Den store Krigs Mænd. Kbh. 1916.
- Höcker, P. O.*, An der Spitze meiner Kompagnie, 3 Monate Kriegserlebnisse. Berl. u. Wien 1915.
- Jørgensen, J.*, I det yderste Belgien. Kbh. 1916.
- Jeg anklager! (j'accuse!). Af en Tysker. Overs. af *L. Stange*. Kbh. 1916.
- Nalbandian, Inga*, Den store Jammer. Kbh. 1917. Fig. Tvl. The Times history of the war. 89.—136. part. London 1916.—17. Fig. Kort. Portr.
- Jenssen-Tusdh, H.*, o. fl., Verdenskrigen. 69.—113. H. Kbh. 1916—17. Fig. Kort. Portr.
- Steen-Hansen, I.*, Fra tre Fronter. Krist. 1916. Fig.
- Erichsen, E.*, Den tavse Dansker. Kbh. 1916.
- Petersen-Pauli, N. P.*, Fra engelske Fangelejre. Selvoplevelser. Kbh. 1916.
- Tyske Soldaterbreve, skrevne af tyske Studenter, udg. af *H. Nielsen*. Kbh. 1916.
- Engelske Soldater fortæller. Optegnet af *W. Wood*. Overs. af *H. Nielsen*. Kbh. 1916.
- Brandes, G.*, Verdenskrigen. Kbh. 1916.
- La Cour, V.*, Sønderjylland under Verdenskrigen Aug. 1914—16. Kbh. 1916.
- Nyrop, Kr.*, Er Krig Kultur? Kbh. 1916.
- Larsen, K.*, Krig, Kultur og Danmark. Kbh. 1916.
- Sanday, N. W.*, Meningen med Krigen mellem Tyskland og England. Overs. af *J. P. Bang*. Kbh. 1916.

Gregor af Tours, Frankerkronike, overs. af *J. P. Jacobsen*. Udg. af Selsk. til hist. Kildeskrifters Overs. 2. Bd. 1. H. Kbh. 1916.

Brandes, G., François de Voltaire. Kbh. 1916—17. 2 Bd. Portr.

Shakespeare's England. An account of the life and manners of his age. Oxford 1916. 2 Bd. Tvl.

Morgenstierne, B., Engelsk parlamentarisme, dens vekst og hovedlinjer. Krist. 1916.

Seeley, J. R., The expansion of England. Lpz. 1884.

Lee, S., Great Englishmen of the 16. century. Lond. [1907].

Belgien. Redig. af *K. Friis-Møller*. Kbh. 1916. Tvl. Portr.

- Arnim, Bettina von*, Goethes Briefwechsel mit einem Kinde. Herausg. von J. Fränkel. Jena 1906. 3 D. i 2 Bd. Fig. Tvl. Portr.
- Eckermann, J. P.*, Gespräche mit Goethe in den letzten Jahren seines Lebens. Herausgegeb. von E. Castle. Lpz. u. A. 2 D. i 1 Bd. Fig. Tvl. Portr.
- Castle, E.*, Anmerkungen u. Reg. zu Eckermanns Gesprächen mit Goethe. Lpz. u. A.
- Jung-Stilling, J. H.*, Lebensgeschichte. 2. Aufl. der neuen Ausg. Stuttg. 1899. Portr.
- Wychgram, J.*, Schiller. 5. Aufl. Bielefeld u. Lpz. 1906. Fig. Tvl. Portr.
-

- Aarbøger for nord. Oldkyndighed og Historie*, udg. af det kgl. nord. Oldskrift-Selskab. 3. Række. Kbh. 1916–17. Fig. Tvl.
- Några af de viktigaste hällristningarna samt en del af de fasta fornminnena i Bohuslän. Utg. af L. Baltzer. Göteborg. 1911. 4. Fig. Tvl.
- * Udgvalgte Stykker af *Troels-Lund*. Udg. af Dansk Lærerforening ved H. Høffding. Kbh. 1916.
-

- Danske Magazin. 6. Række. 2. Bd. 4. H. Kbh. 1916. 4.
- Dänische Annalen und Chroniken von der Mitte des 13. bis zum Ende des 15. Jahrhunderts, kritisch untersucht von D. Schäfer. Hannover 1872.
- Historisk Tidsskrift. 8. Række. Udg. af den danske histor. Forening. Redig. af Kr. Erslev. Kbh. 1916.
- Fortid og Nutid. Tidsskrift for Kulturhistorie og Lokalhistorie. Udg. af Dansk histor. Fællesforening ved K. Fabricius. Kbh. 1916.
- Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 4. Række. Redig. af S. Nygård. Kbh. 1916.
- Fra Arkiv og Museum. Tidsskrift for Østfternes Historie og Topografi. Udg. af Østfternes histor.-topograf. Selskab. Kbh. 1916.
- — Udg. af Østfternes histor.-topograph. Selsk. under Red. af O. Arendrup. 2. Serie 1. Bd. 1.—2. H. Kbh. 1916–17. Fig.
- Wad, G. L.*, Fra Fyens Fortid. Samlinger og Studier. 2. Bd. Kbh. 1916.
-

- Kraks Vejviser*. 1916. 147. Aarg. Kbh. 4.
- Bokkenheuser, K.*, Østerbro (De svandt, de svandt . . . ! V). Kbh. 1916. Fig.
- * */Boeg, A.J.*, Sparekassen for Næstved og Omegn 1866–1916. Næstved 1916. 4. Tvl.
-

- † Danmarks Statistik. Statistiske Meddelelser. 4. Række. 46.
— 49. Bd. Kbh. 1915 - 16. 4 Bd.
- Christensen, W.*, Dansk Statsforvaltning i det 15. Aarhundrede. Kbh. 1903.
- Kgl. dansk Hof- og Statskalender for Aaret 1917. Udg. af *S. Hennings' Arvinger*. Redig. af *P. Hennings* og *A. C. Bille-Hanser*. Kbh. 1917. 4.
- Sven Aggesens* historiske Skrifter, overs. af *M. Cl. Gertz*. Udg. af Selsk. for hist. Kildeskrifters Oversætt. Kbh. 1916 — 17.
- Christensen, W.*, Unionskongerne og Hansestæderne 1439 — 1466. Kbh. 1895.
- Meiborg, R.*, Billeder af Livet ved Christian V.s Hof. Kbh. 1882. Tvl.
- Briefwechsel des Herzogs Friedrich Christian zu Schleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburg mit König Friedrich VI. von Dänemark. Herausgeg. von *H. Schulz*. Lpz. 1908. Portr.
- Neergaard, N.*, Under Junigrundloven. 35.—45. Lev. Kbh. 1916. Portr. (Slutning).
- Jensen, N. P.*, Kampen om Sønderjylland. 3. Bd. 1850. Kbh. 1916. Kort. Portr.
-
- Jørgensen, Ellen*, Helgendyrkelse i Danmark. Kbh. 1909.
- Pontoppidan, M.*, Dansk Kirkeliv i Mands Minde. Kbh. 1916.
- Atlanten. Medlemsblad for Foreningen „De danske Atlanterhavssør“. Redig. af *I. Windfeld*. Nr. 149 — 160. Kbh. 1916 — 17. Fig. Portr.
-
- la Cour, V.*, Tusind Aars Grænsevagt. Billeder fra Sønderjyllands Historie. Kbh. 1916. Tvl.
- Schulz, H.*, Friedrich Christian, Herzog zu Schleswig-Holstein. Stuttg. 1910.
- Thorsee, A.*, Hertug Vilhelm af Glücksborg. Odense 1907. Fig. Portr.
-
- Personalhistorisk Tidsskrift. 7. Række. Redig. af *P. Hennings*. Kbh. 1916 — 17.
- Danmarks Adels Aarbog. Redig. af *H. R. Hiort-Lorenzen* og *A. Thiset*. 34. Aarg. Kbh. 1917. Fig. Tvl. Portr.
- Weilbach, Ph.*, Nyt dansk Kunstmalerlexikon. Kbh. 1896 — 97. 2 Bd.
- Elvius, S.*, Biografier og Portrætter af Studenterne fra 1866. Kbh. 1916.

- Studenterne fra 1891. Festschrift. Kbh. 1916. Fig. Portr.
- Lauritsen, P.*, Danske Mænd. Skrifter for Ungdommen. X.
C. F. Tietgen. XI. Den unge Grundtvig. XII. V. Birkedal.
Kbh. 1914—16. 3 Bd. Portr.
- Memoirer og Breve, udg. af *J. Clausen* og *P. F. Rist*. XXV.
Strandmøllen. Optegnelser af *J. Chr. Drewsen*. Kbh.
1916. Fig. Portr.
- Andræ, P.*, Gehejmeraadinde Andræs politiske Dagbøger. II.
Kbh. 1916.
- Kjerulf, Ch.*, Niels W. Gade. I Hundred-Aaret for Mesterens.
Fødsel. Kbh. 1917. Fig. Tvl. Portr.
- Harding, M. C.*, G. A. Hagemann. Kbh. 1916. Portr. [„Menn-
nesker“]. XIII. 2. Serie. Nr. 1].
- Kyrre, H.*, Henrik Hertz. Liv og Digtning. Med et Tillæg af
efterladte Papirer. Kbh. 1916. Fig. Portr.
- Hostrup, H.*, Jens Christian Hostrup, hans Liv og Gerning.
Kbh. 1916. Tvl. Portr.
- Jensen, N. P.*, Livserindringer. II. 1868—95. 1916. Kbh. 1916.
- Jørgensen, Johs.*, Mit Livs Legende. 1. Bog. Den røde Stjerne.
2. Bog. Taarnet. Kbh. 1916.
- Koch, C.*, Søren Kierkegaard. 2. forøg. Udg. Kbh. 1916.
- Thorsøe, A.*, Lensgreve Frederik Marcus Knuth. Kbh. 1911.
Fig. Portr.
- Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familekreds (1770—
1827). Udg. af *L. Bobé*. VIII. Kbh. 1917. Portr.
- Agnes Rothe. Et Livsbilled, udg. af *H. Koch*. 2. Opl. Kbh.
[1916]. Portr.
- Rørdam, C. H.*, Svundne Dage. II. Erindringer fra Tyveaars-
Alderen. Kbh. 1916. Fig. Portr. Forf. Portr.
- Thiele, J. M.*, Af mit Livs Aarbøger. Udgivet ved *C. Dum-
reicher*. Kbh. 1917. 2 Bd. Portr.
- * Til Minde om Sophie Wad, født d'Origny. Kbh. 1916. Portr.
- Wagner, L.*, Fru Margrethe Sofie Charlotte Wagner, født Man-
they. Kbh. 1917. Portr.
- Thrane, C.*, Weyses Minde, væsentlig efter utrykte Breve. Kbh.
1916. Fig. Tvl. Portr.

-
- Historisk Tidsskrift. Utg. av den norske histor. Forening. 5.
Række. Krist. 1916.
- Norges Historie af *A. Bugge*, *E. Hertzberg*, *O. A. Johnsen*,
Y. Nielsen, *J. E. Sars* og *A. Taranger*. 138.—144. H.
Krist. 1916—17. Fig. Tvl. Portr.
- Sverdrup, G.*, Lofthusbevægelsen. Utg. av den norske histor.
Forening. Krist. 1917.

-
- Historisk tidskrift. Utg. af svenska histor. föreningen genom
T. Höjer. Stockh. 1916.

- Andrews, C. F.*, Nye Tider i Indien. Overs. af *F. Grüner*.
Kbh. 1914. Tvl. Portr.
Phillips, G. E., Indiens Kasteløse. Overs. af *M. Wolff*. Kbh.
1914. Tvl.

Sprogvidenskab.

- † *Pedersen, H.*, Et Blik paa Sprogvidenskabens Historie. Uni-
versitetet i Rektoratsaaret 1915—1916. Kbh. 1916.

-
- Rangel-Nielsen, E. C.*, Fransk-Dansk Ordbog. Kbh. [1903].
—, Dansk-Norsk-Fransk Ordbog. Kbh. [1909].

-
- Grimm, J. u. W.*, Deutsches Wörterbuch. 4. Bd. 1. Abtheil.
4. Theil 4. Lief.; 11. Bd. 3. Abtheil. 5. Lief.; 13. Bd. 14.
Lief.; 14. Bd. 2. Abtheil. 2. Lief. Lpz. 1916—17. 4.
* *Ingerslev og Vibæk*, Tysk II. For Mellemtrinnet. Kbh. 1917.
Fig.
— —, Glosor og Øveiser til Tysk II. Kbh. 1917.

-
- Murray, J. A. H.*, A new English dictionary on historical prin-
ciples. Vol. IX (stead-stillatim og sullen-supple). Vol. X
(v-verification). Oxford 1916—17. 4.
Gleditsch, Th., Engelsk-Dansk Ordbog ved *E. Rathsach*. Kbh.
[1912].
* *Magnussen, Johs., O. Madsen* og *H. Vinterberg*, Engelsk-
Dansk Ordbog. 2. forbedr. Udg. Kbh. 1916.
* *Madsen, O.*, Opgaver til engelske Stile. II. Gymnasiets
øverste Klasser. Kbh. 1917.

-
- Arkiv för nordisk filologi, utg. genom *A. Kock*. Ny följd.
Lund 1916.

-
- Danske Studier, udg. *M. Kristensen* og *A. Olrik* for Univ.-
Jubil.'s danske Samfund. Kbh. 1916.
— —, udg. af *G. Knudsen*, *M. Kristensen* og *A. Olrik*. Kbh.
1917.
Blandinger til Oplysning om dansk Sprog i ældre og nyere
Tid, udg. af Univ.-Jubil.'s danske Samfund. 2. Bd. 3. H.
Kbh. 1916.
Jespersen, O., Nutidssprog hos børn og voksne. Kbh. 1916.
Forf. Portr.
Danske Grammatikere fra Midten af det 17. til Midten af det
18. Aarhundrede. Udg. af *H. Bertelsen*. 1. Bind. Kbh.
1915.

- * Folkeskolens Læsebog. Udarbejdet af *K. Bøcker, K. Jakobsen og H. Rützebeck*. 5. Del (6. Skoleaar). 6. Del (7. Skoleaar). Kbh. 1917. 2 Bd. Fig.

  - * *Olsen, G.*, Svensk Læsebog for Mellem-skolen med Uddale-vejledning, Kommentar, Ordliste og kortfattet Sproglære. Kbh. 1916. Fig.
  - * *Andersen, V.*, Svensk Læsebog for Mellem-skolen. Kbh. 1917. Fig.
-

Pedersen, H., Russisk Læsebog med Noter og Glossar. Kbh. 1916.

Den græske og latinske Literatur.

Bojesen, E. F., Aristoteles's Statslære. 1. D. Kbh. 1851. SPr.

De nyere Literaturer.

- * *Mérimée, Pr.*, Colomba. Avec un glossaire. Cop. 1917.
  - Rolland Romain, Jean Christophe*. II. Morgen. III. Ynglingen. IV. Foraarsstorme. V. Revolte. Overs. ved *E. Tuxen*. Kbh. 1916—17. 4 Bd.
-

Palgrave's Golden treasury [of songs and lyrics]. Lond. 1914.
Austen, J. Emma. Lond. 1911.

Bacon, F., Essays or counsels civil and morall. Lond. 1914.

Barrie, J. M., Sentimental Tommy. Lpz. 1897. 2 Bd.

— —, The little white bird. Lpz. 1903.

— —, Tommy and Grizel. Lpz. 1901. 2 Bd.

Bennett, A., The card. A story of adventure in the five towns. 18. edit. Lond. 1916.

— —, The gates of wrath. A melodrama. 5. edit. Lond. 1916.

Brontë, Ch., Shirley. Lond. 1911.

Burnett, F. H., Little Lord Fauntleroy. Lpz. 1887.

Burney, F., Evelina. Lond. 1911.

Chaucer, G., Works. (Globe edition). Lond. 1910.

Chesterton, G. K., All things considered. 11. edit. Lond. 1916.

— —, The man who was Thursday. A nightmare. Lpz. 1908.

Crawford, F. M., Mr. Isaacs. A tale of modern India. Lpz. 1883.

Galswo thy, J., Fraternity. Lpz. 1909.

— —, The man of property. Lpz. 1909. 2 Bd.

Gissing, G., New Grub Street. Lpz. 1891. 2 Bd.

Holmes, O. W., The autocrat of the breakfast-table. Lond. 1912.

— —, The poet at the breakfast-table. Lond. 1906.

— —, The professor at the breakfast-table. Lond. 1906.

- Hope, A.*, The prisoner of Zenda. Lond. u. A.
Humphry Ward, [M. A.], Robert Elsmere. Lond. u. A.
Jerome, J. K., Diary of a pilgrimage (and six essays). Lpz. 1892.
 — —, The idle thoughts of an idle fellow. Lpz. 1891.
Keats, J., Poems. Lond. 1916.
Lamb, Ch., The essays of Elia. Lond. 1911.
London, J., A daughter of the snows. Lond. u. A.
 — —, Adventure. Lond. u. A.
 — —, White Fang. Lond. u. A.
Lubbock, J., The pleasures of life. Lpz. 1889.
Macaulay, [T. B.], Speeches on politics and literature. Lond.
 u. A.
Marlowe, C., Plays. Lond. 1910.
Marryat, [F.], Peter Simple. Lond. 1914.
 — —, The settlers in Canada. Lond. u. A.
Meredith, G., The ordeal of Richard Feverel. Lond. 1915.
Poe, E. A., Works. Lond. [1914]. 5 Bd.
Rossetti, D. G., Ballads and sonnets. Lpz. 1882.
 — —, Poems. Lpz. 1873.
Ruskin, J., The ethics of the dust. Lond. 1912.
 The Shakespeare reader. Efter *Charles Lamb's Tales from Shakespeare* bearb. og udg. af J. Albinus og Max-Olsen. Kbh. 1916. Portr.
Stevenson, R. L., The black arrow. A tale of the two Roses. London u. A.
 Selections from the poetical works of *A. C. Swinburne*. 20. edit. Lond. 1916. Tyl.
Vachell, H. A., John Charity. Lond. u. A.
Wells, H. G., The invisible man. Lond. u. A.

- Allgemeines Reichs-Commersbuch für deutsche Studenten. Be-
 gründet von Müller von der Werra. 10. Aufl. Lpz. 1904.
Beyerlein, F. A., Jena oder Sedan? Roman. Berl.-Charlottenb.
 [1911].
 — —, Zapfenstreich. Drama in 4 Aufzügen. Berlin-Ch. u. A.
Busse, C., Die Schüler von Polajewo. 3. u. 4. Aufl. Stuttg.
 u. Berl. 1912.
Ernst, O., Flachsinn als Erzieher. Eine Komödie in 3 Auf-
 zügen. Lpz. 1913.
 Der junge Goethe. Neue Ausg. von *M. Morris*. Lpz. 1909—
 12. 6 Bd. Fig.
Halbe, M., Mutter Erde. Drama in 5 Aufzügen. Berl. 1909.
Hartleben, O. E., Rosenmontag. Eine Offizierstragödie. 23.
 Aufl. Berl. 1914.
Hebbel, F., Sämtliche Werke. Herausg. von *H. Krumm*. Lpz.
 u. A. 14 Dele i 5 Bd. Fig. Tyl. Portr.
Hesse, H., Peter Camenzind. Berl. 1916.
 — —, Unterm Rad. 20. Aufl. Berl. 1917.

- Lindau, P.*, Der König von Sidon. Lpz. u. A.
 — —, Der Zug nach dem Westen. Roman. 12. Aufl. Stuttg. 1912.
Meyer, C. F., Der Heilige. 78. Aufl. Lpz. 1916.
 — , Gedichte. 78. Aufl. Lpz. 1916.
 — —, Huttens letzte Tage. 68. Aufl. Lpz. 1916.
Meyer-Förster, W., Alt-Heidelberg. Schauspiel in 5 Aufzügen. Berl. u. A.
Mörike, E., Erzählungen und Märchen. Berl. u. A.
 — —, Gedichte. Lpz. u. A.
Scheffel, J. V. von, Ekkehard. 268. Aufl. Stuttg. 1916.
Storm, Th., Aquis submersus. Novelle. 9. Aufl. Berl. 1914.
Stratz, R., Lieb Vaterland. Berl. u. Wien [1914].
Sudermann, H., Der Katzensteg. 101. Aufl. Stuttg. u. Berl. 1916.
 — —, Frau Sorge. 156. Aufl. Stuttg u. Berl. 1916. Forf. Portr.
 — —, Geschwister. 35. Aufl. Stuttg. u. Berl. 1913.
 — —, Morituri. 21. Aufl. Stuttg. u. Berl. 1916.
Wildenbruch, E. von, Kindertränen. Berl. 1916.
Wolzogen, E. von, Die Kinder der Excellenz. Roman. Stuttg. u. A.

- Alfrædi Islensk. Islandsk encyklopædisk Litteratur. II. Rímtöl.
 Udg. for Samf. t. Udg. af gl. nord. Litt. ved *N. Beckman* og *Kr. Kålund*. 3. H. Kbh. 1916.
Gunnlaugs Saga Ormstungu. Udg. for Samf. t. Udg. af gl. nord. Litt. ved *F. Jónsson*. Kbh. 1916.
Orkneyinga Saga. Udg. for Samf. t. Udg. af gl. nord. Litt. ved *S. Nardal*. 3. H. Kbh. 1916. (*Slutning*).
 Rímnasafn. Samling af de ældste islandske Rimer. Udg. for Samf. t. Udg. af gl. nord. Litt. ved *F. Jónsson*. 9. H. Kbh. 1916.

- Palladius, P.*, Danske Skrifter. Udg. for Univ.-Jubil.'s danske Samfund af *Lis Jacobsen*. 9.—10. Lev. Kbh. 1916.
 Danske Folkebøger fra 16. og 17. Aarh., udg. af *J. P. Jacobsen* og *R. Paulli*. 2. Bd. Kbh. 1916. Fig.
 * *Herman Bang* i Udvælg, udg. af Danskklæreforeen. ved *E. Rindom*. Kbh. 1916.
 * Udvælgte Stykker af *Georg Brandes*, udg. af Danskklæreforeen. ved *G. Christensen*. Kbh. 1916.
Grundtvig, N. F. S., Digte i Udvælg [ved *F. Rønning*]. Kbh. 1916. Forf. Portr.
Holberg, L., Samlede Skrifter. Udg. af *C. S. Petersen*. 1.—3. Bd. og 19. Bd. 1.—3. H. Kbh. 1913—15. 4. Portr.
Søren Kierkegaards Papirer, udg. af *P. A. Heiberg* og *V. Kuhr*. 7. Bd. 2. Afd. 1845—47. Kbh. 1916.

* *Paludan-Müller, Johs.*, Brogede Blade. Fortællinger og Skitser. Kbh. 1916.
Rørdam, V., Den gamle Præstegaard. Kbh. 1916.

Bojer, J., Den store Hunger. Roman. 10. Opl. Kbh. 1917.
— —, Troens Magt. Roman. 2. Opl. Kbh. 1905.
— —, Troens Magt. Skuespil i 5 Akter. Krist. 1909.
Hamsun, K., Børn av Tiden. Roman. Kbh. 1916.
— —, Segelfoss By. Roman. Kbh. 1916.

Tolstoy, L., Anna Karenin. Overs. af *W. Gerstenberg*. 4. Udg. Kbh. 1911.

Douglas, C. N., Forty thousand quotations prose and poetical. Lond. 1916.

Otto Møller og Skat Rørdam, En Brevveksling, udg. og forsynet med Noter af *H. Skat Rørdam*. 2. Del. Kbh. 1916. Portr.
En dansk Statsmands Hjem omkring Aar 1800. Breve fra Grevinde *Sophie Fr. L. Ch. Reventlow*, født v. Beulwitz, ved *Chr. B. Reventlow*. Kbh. 1902 – 03. 2 Bd. Portr.

Literær- og Literaturhistorie.

Nordisk Tidsskrift for Filologi. 4. Række. Redig. af *H. Ræder*. Kbh. 1916 – 17.
Kort Udsigt over det philol.-histor. Samfunds Virksomhed 1909 – 14. Udg. ved *C. Jørgensen*. Kbh. 1916.
Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, udg. af det philol.-histor. Samfund. Nr. 101. *Abu-l-Maali*: Fremstilling af Religionerne. Overs. af *A. Christensen*. Nr. 102. *Platon*: Euthyphron. Overs. af *H. Holten-Bechtolsheim*. Kbh. 1916.
Bojesen, E. F., Locorum philologicorum fasciculus primus. Kbh. 1846. SPr.

Meyer, R. M., Die deutsche Literatur des 19. Jahrhunderts. Berl. 1912. Portr.
Kaper, E., Nogle Hovedtræk af den tyske Literaturs Historie efter Aar 1700. 2. H. Kbh. 1916. Tvl.

Dahl, Sv., og Th. Døssing, Dansk Tidsskrift-Index. 1. Aarg. 1915. Kbh. 1916.

Hansen, P., Illustreret dansk Litteraturhistorie. 3. omarb. Udg. v. *C. S. Petersen*. 1.—3. H. Kbh. 1916—17. Fig. Tvi. Portr.

Andersen, V., Tider og Typer. 1. Række: Humanisme. 2. Del: Goethe. 2. Bog: Det 19. Aarh.'s sidste Halvdel. Kbh. 1916.

* *Bæk, H.*, Norske Digtene. Kbh. 1916.

Haandbog i Bibliotekskundskab. Udg. af *Sv. Dahl*. 2. forøg. Udg. Kbh. 1916. Fig. Portr.

* Katalogisering. Raad og Regler til Brug ved Ordningen af Bogsamlinger. Udg. af Statens Bogsamlingskomité. Kbh. 1917.

Munch-Petersen, V. Palmgren, Biblioteker og Folkeopdragelse. Paa Dansk ved *Gerda Mundt*. Kbh. 1916. Fig. Tvi.

* Katalog over Erhvervelser af nyere udenlandsk Litteratur ved Statens offentlige Biblioteker 1902. Udg. ved *E. Gigas*. Kbh. 1903.

— — 1903—10. Udg. ved *A. A. Bjørnbo*. Kbh. 1904—11. 8 Bd.

— — 1912. Udg. ved *S. Blöndal*. Kbh. 1913.

— — 1916. Udg. ved *S. Dahl*. Kbh. 1917.

† Statsbiblioteket i Aarhus: Katalog over Udvælg af nord. Oplysningslitteratur. 2. Norden (Danmark—Sønderjylland—Norge—Sverige—Finland). 2. omarbejd. Udg. Aarhus 1916.

— — Aarskatalog. Fortegnelse over Erhvervelsen af nyere udenlandsk Litteratur. 10.—11. 1915—16. Aarhus 1916—17.

Discipelbogsamlingen.

Følgende nye Bøger er tilkomne i Skoleaaret 1916—17:

1.

Ahlm, Steffen: Maurerpigen. 16.

Alcock, D.: Livsfangerne. 05.

Barfod, E.: Slavejægerne.

Beach, Rex: Indianerpigen. 16.

Bennett, A.: En Knaldsucces. 16.

Himmelhunden. 14.

Levende begravet. 17.

Dahlsgaard, M.: Kongen paa Island. 16.

Doyle, Conan: Guldmageren. 15.

Mysteriet paa Birlstone Herregaard.

Sir Nigel.

Erichsen, E.: Det røde Automobil. 16.

Fleuron, Sv.: Det tuder om Natten. 16.

- Green, A. K.*: Bag lukkede Døre. 10.
Gaadefuldt. 05.
Guldmedaillonen. 05,
Grundtvig, N. F. S.: Digte i Udvalg v. Rønning. Folkeopl. 16..
Haggard, Rider: Dronningen af Sabas Ring. 13.
     Kong Salomons Miner. 15.
Hansen, E.: Oceanets Hemmelighed. 16.
Janssen, Børge: Kongens Grenader. 16.
Jerome, Jerome: Tre søde Børn. 17.
Kipling: I Dronningens Klær. 11.
     Paa de store Banker. 16.
     Under Indiens Sol. 16
     Æventyr. 14.
Kristensen, K. J.: Han tabte, hun vandt. 16.
London, Jack: Fortællinger fra Klondyke. 16.
     I Nordens Skove. 16.
     Kærlighed til Livet. 16.
     Paa Langfart med Snarken. 16.
     Spændetrøjen. 16.
Macgill, P.: Den røde Horizont. 16.
     Det store' Fremstød. 17.
May, Carl: Bjørnejægerens Søn. 15.
Molbedh, O. C.: Skoven hævner. 04.
Moren, Sven: Storskoven. 15.
Møller, O. M.: Guld og Ære. 00.
Orczy, Baronesse: Diplomati og Kærlighed. 16.
     Kejsers Lysestager. 10.
Pedersen-Sejerbo: Mellem Sorthuder. 16.
Poole, Ernest: Havnen. 16.
Reumert, Elith: Den stærkeste Magt. 16.
Riegels, V.: Hvad Taagen skjulte. 16.
Rosegger, H. L.: Golfstrømmen. 14.
Stacpoole: Den blaa Lagune. 15.
Stender, A.: Drenge er Drenge. 16.
Walker, J. B.: Det besejrede Amerika. 16.
Wells, H. G.: Hr. Britling og Verdenskrigen. 16.
White, Stuart: Floden. 16.
     Guldraven. 16.
Willsie, Honoré: Ørkenens Magt. 16.
- 2.
- Byskov*: Jean Jacques Rousseau. Folkeopl. 16.
Grosier, Horace: Lord Kitchener. 16.
Hansen, K.: J. C. la Cour. 16.
Hellstrøm, G.: Joffre. Stockholm 16.
König, P.: Atlanterhavsfart. 16.
Ludwigs: Hans Peter Børresen. 16.
Melchior: Herlufsholms Stiftelse, v. Leth. 65. (Gave).
Molbedh, O. C.: Kampen om Prærien. 16.
     Skovens Helte. 12.

- Neergaard, C.*: Næstved St. Peders Kloster. *Beckett*: Herlufsholms Kirke. 15. (Gave).
- Rosendal, H.*: Om Kong Frederik VII. 16.
- Skovgaards Billeder* i Viborg Domkirke, med Tekst af *Th. Oppermann*. Folkeopl. 16.
- Soranernes Soldaterkorps* 1888. 1913. (Gave).
- Thulstrup, W.*: Niels R. Finsen.
- Udvalget for Folkeoplysningens Fremme 1866–1916.
- Vedde, Anna*: Elisabeth Fry, Fængslernes Engel. Folkeopl. 16.
- Young, E. R.*: Blandt Indianere. 12.

3.

Lembcke, C.: Lejrsport. 16.

Olufsen: Yellowstone Nationalpark. Folkeopl. 16.

4.

Illustreret Tidende 1915–16. 2 Bd.

Verden og Vi. 1916. 2 Bd.

Til Forøgelse og Vedligeholdelse af Bogsamlingen, der nu tæller over 2750 Bind, yder hver Discipel et pligtigt Bidrag af 2 Kr. og Stiftelsen et Tilskud paa 50 Kr.

Skolens Samling af danske Portrætter

har som Gave fra Forstanderen modtaget et Portræt af Lensbaronesse Elisabeth Reedtz-Thott, f. Bülow. Desuden er Samlingen ved Køb forøget med 47 Portrætter.

Den naturhistoriske Samling

har modtaget følgende Gaver:

Træhveps (Discipel L. Rosenthal); 2 Eghjorte (Discipel K. Gottlieb); Fiskeørn (Forpagter Wolff-Sneedorff, Engelholm); Rødstjært (Læge Traustedt, Gjedsted); Salanganrede (Adj. H. Bang); Drypsten fra Bermudaøerne, 4 Skallus, Hud af Pindsvinfisk og Kuffertfisk (Discipel T. Ellbrecht); 2 Mus (Discipel K. Hage); Frugt af „Dobbelt Kokusnød“, 2 Hanblomster og 1 Hunblomst af Koglepalmer (Botanisk Gartner A. Lange, Kbhn.); Æggekapsler af Trompetsnegl (Discipel P. Hage); Skade (Disciplene C. Haxthausen og K. Eide); Ferskvandskvabbe (stud. polyt. K. Stellfeld-Hansen); Hveps (Discipel A. Rischel); Kalvefoster (Student J. Dinesen); desuden mindre Gaver af Disciplene E. Lassen, O. Lunn, C. Velschou, E. Mikkelsen og P. Jerichow.

I Skoleaaret 1916—17 er der anskaffet:

Skelet af Frø, Tuds, Karpe, Haj- og Rokkekæbe, Torskehoved, Sælfodder, Myresluger- og Vampyrhoved, Hvidfisk. Hud af 2 Ganoider.

Udstoppede Dyr: Gold Urhøne, Dom pap (Hun), Graagaas, Bysvale, Musvaage, Søulv, Havlampret, Emde, Skalle, Karpe. Præparerter af Krokodillelunge, Æggestok af Høne, Leverikte, Børneorm.

Mimicrypræparat af tropiske Sommerfugle.

Udviklingspræparat af Spyflue, Myg, Ligustersværmer, Kaalsommerfugl, Svalehale, Oldenborre.

Havlampret, Havhest, danske Tusindben, samt følgende Insekter: 3 tropiske Sommerfugle (Urana ripheus fra Madagaskar og Ornithoptera hecuba, Han og Hun, fra Ny Guinea), Hestebremse, 3 danske Løvgræshopper, 4 Markgræshopper, 1 Markfaarekylling, 7 danske Guldsmede, Skumcicade, Bladlus, Skjoldlus.

18 mikroskopiske Præparerter af Insekter, Mider, Småkrebs, Orme og Urdyr.

Til et af Mikroskoperne er anskaffet et Immersionsokular (800 Gange Forstørrelse).

Endvidere er der anskaffet 4 zoologiske Films: 1 fra Zoologisk Have (Pattedyr); 2 med Fugle i Naturen (den ene farvet) samt 1 med Haj og andre Havdyr.

Den botaniske Have

har modtaget Gaver fra Universitetets botaniske Have, Landbohøjskolens Have, Disciplene H. Ødum, J. O. Petersen og E. Henningsen.

Skoler, som maatte ønske Planter, kan henvende sig til Adj. *Ferdinand* efter Sommerferien.

Den geografiske Samling

har modtaget som Gave:

Lædertaske fra Tunis (Discipel T. Ellbrecht).

Kølle og Shawl fra Ny Zeeland (Professor, Rektor O. Bache). Model af grønlandsk Slæde med i Ben udskaarne Hunde (Discipel E. Friderichsen).

Et Stykke presset The fra Sibirien (Grosserer P. Meisner).

Der er anskaffet:

2 geografiske Films („Jammerbugten“ og „Australnegrenes Liv“) samt 285 Lysbilleder (fra Island, Færøerne, Skandinavien, England og Tyskland, samt 15 farvede fra Japan). Meteorologisk Instituts Aftenvejrbetretning.

I Vinterens Løb har der været lejet ca. 2000 m geografiske og naturhistoriske Films, som er fremvist for Disciplene.

Eksaminer i Sommeren 1917.

Den *skriftlige* Del af Studentereksamten og Mellem skoleeksamen har fundet Sted i Dagene fra 1.—8. Juni.

Den *mundtlige* Aarsprøve for hele Skolen afholdes efter følgende Skema:

Tirsdag den 19. Juni.

- Kl. 6. VII. (6 D.). Historie. (G. Overlærer H. V. Clausen, København).

Onsdag den 20. Juni.

- Kl. 8. VII. (11 D.). Historie. (G. Overlærer Clausen).
2. IV. Historie. (Ho. Overlærer Clausen).

Torsdag den 21. Juni.

- Kl. 8. VII. Dansk. (K. Overlærer Rahr, Odense).

Fredag den 22. Juni.

- Kl. 8. VII ns. + mn. Oldtiduskundskab. (G. Adjunkt Rathsach, Roskilde).
8. VII mn. Naturlære og Kemi. (P. Hm. Adj. Agertoft, København).
2. VII ks. Græsk. (Mi. Adjunkt Rathsach).

Lørdag den 23. Juni.

- Kl. 8. IV. Naturlære. (Hm. P.).

- Kl. 12. VII ks. + ns. Engelsk. (Mi. Adjunkt K. V. Olsen, Nykøbing).

Tirsdag den 26. Juni.

- Kl. 11. IV. Geografi. (Fe. Adjunkt Simonsen, Sorø)..

Onsdag den 27. Juni.

- Kl. 8. VII mn. Naturfag. (Fe. J.).
 8. VI ns. Matematik. (Fru L. Hm.).
 8. V ks. Græsk. (B. K.).
 8. IV. Tysk. (Fi. Mag. art. Højberg-Christensen, København).
 8. II. Historie. (Ho. G.).
 2. VII ns. Tysk. (M. Mag. art. Højberg-Christensen).
 2. I. Naturhistorie. (Fe. Ho.).

Torsdag den 28. Juni.

- Kl. 8. VII mn. Matematik. (P. Overlærer N. Andersen, Rønne).
 8. VI. Fransk. (M. B.).
 2. V ks. + mn. Engelsk. (Fi. Mi.).
 2. I. Regning. (Fru L. G.).
 4. VII ks. + ns. Naturlære. (Hm. P.).
 4. V ns. Engelsk. (Fi. Mi.).

Fredag den 29. Juni.

- Kl. 8. VII ns. Latin. (B. J.).
 8. III. Tysk. (Fi. G.).
 12. VII ks. Latin. (B. Adj. Hauberg, København).
 $1\frac{1}{2}$. IV. Latin. (K. Adjunkt Hauberg).
 2. V mn. Kemi. (Hm. P.).
 2. II. Geografi. (Mi. Ho.).
 $6\frac{1}{2}$. VII. (7 D.). Fransk. (M. Adjunkt Hauberg).

Lørdag den 30. Juni.

- Kl. 8. VII. (10 D.). Fransk. (M. Adjunkt Hauberg).
 8. VI ns. Engelsk. (Mi. Fi.).
 8. V mn. Matematik. (Fru L. P.).
 8. I. Dansk. (Ho. B.).
 9. VI mn. Engelsk. (Mi. Fi.).

Mandag den 2. Juli.

- Kl. 8. VI ns. Tysk. (M. Fi.).
 8. IV. Naturhistorie. (Fe. Fru L.).
 8. III. Historie. (G. Ho.).
 8. II. Matematik. (Hm. P.).
 9. V. Dansk. (Mi. Fi.).

Tirsdag den 3. Juli.

- Kl. 8. VI. Dansk. (Fi. Mi.).
 8. V ns. Tysk. (K. M.).
 8. IV. Matematik. (Fru L. P.).
 8. III. Naturhistorie. (Fe. Hm.).
 8. I. Historie. (G. Ho.).

Onsdag den 4. Juli.

- Kl. 8. VI ns. Latin. (B. K.).
 8. VI mn. Matematik. (P. Fru L.).
 8. III. Dansk. (Ho. M.).
 8. II. Naturhistorie. (Fe. J.).
 2. V. Fransk. (M. B.).

Torsdag den 5. Juli.

- Kl. 8. VI ns. Naturlære. (Hm. P.).
 8. V. Naturfag. (Fe. J.).
 8. IV. Dansk. (Ho. Fi.).
 8. II. Tysk. (K. G.).
 8. I. Engelsk. (Mi. M.).
 9. VI mn. Naturlære. (P. Hm.).
 2. VI. Oldtidskundskab. (B. G.).
 2. III. Matematik. (Fru L. Hm.).
-

Fredag den 6. Juli meddeles Udfaldet af Eksamens,
hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Lørdag den 7. Juli Kl. 8 er der Prøve for Aspiranter.

Sommerferien varer til Mandag den 20. August,
denne Dag iberegnet; dog maa de nyoptagne Disciple

være paa Herlufsholm senest Kl. $12\frac{1}{2}$ Middag. De ældre Disciple giver Møde inden Kl. 10 Aften.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Disciplenes Forældre samt enhver, der har Interesse for Skolen.

J. Krarup.

1917.